

РУДОЛФ ЦАЙНЕР
РУДОЛФ ЦАЙНЕР

**ПОГРЕШНО
И
ПРАВИЛНО
ИЗПОЛЗУВАНЕ НА
ЕЗОТЕРИЧНОТО ЗНАНИЕ**

ТРИ ЛЕКЦИИ

Изнесени в Дорнах
от 18, 19 и 25. 11. 1917 г.

НЕРЕДАКТИРАН ПРЕВОД

изготвил: ПЕТЪР ИВАНОВ РАЙЧЕВ – сканиран от копие

СЪДЪРЖАНИЕ

СТР.

1. КЪДЕТО Е ДУХЪТ, ТАМ Е СЪЗНАНИЕТО. НИЕ ТРЯБВА ДА СЕ НАУЧИМ ДА РАЗПОЗНАВАМЕ КАКЪВ ВИД СЪЗНАНИЕ ПРИТЕЖАВАТ ДАДЕНИ ФОРМИ НА ДУХОВНОСТ. НАПЪЛНО СЪЗНАТЕЛНО РАЗБИРАНЕ НА ЗЛОТО Е НЕОБХОДИМОСТ ЗА ПЕТАТА СЛЕДАТЛАНТСКА ЕПОХА. ДУШИТЕ НА УМРЕЛИТЕ МОГАТ ДА СТАВАТ РАЗРУШИТЕЛНИ ЦЕНТРОВЕ В ЗЕМНАТА СФЕРА.

Дорнах, 18 ноември 1917 г.....4

2. ИСТОРИЧЕСКОТО ИЗЯСНЯВАНЕ НА НАМЕРЕНИЯТА НА РАЗЛИЧНИ ВИДОВЕ ДУХОВНИ БРАТСТВА. КОГАТО ИНДИВИДИТЕ В ГРУПАТА ПРЕСЛЕДВАТ НЕЗАВИСИМИ ЕДНА ОТ ДРУГА ЦЕЛИ, ВИНАГИ МОГАТ ДА ВЪЗНИКНАТ НЕСЪГЛАСНИ. САМОСТОЯТЕЛНОСТТА НА ЕЛЕМЕНТАЛНИТЕ ЦАРСТВА И НА ТЕХНИТЕ СЪЩЕСТВА. РАЗБИРАНЕТО НА ХРИСТОВАТА МИСТЕРИЯ С ЧОВЕШКИ РАЗУМ. СПЕЦИАЛНИЯТ ХАРАКТЕР НА ОСТРОВ ИРЛАНДИЯ.

Дорнах, 19 ноември 1917 г.....19

3. ЗНАЦИ НА ВРЕМЕНАТА: ВЗАМОДЕЙСТВИЯТА МЕЖДУ ЧОВЕШКИ ТРУД И МАШИНИТЕ. СПОЯВАНЕТО ЗАЕДНО НА ЧОВЕШКАТА ПРИРОДА И СЪС СЪЩЕСТВОТО НА МАШИНИТЕ. РАДИИРАЩОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ УМСТВЕНИ СЪСТОЯНИЯ ВЪРХУ МАШИНИТЕ. НЕ ТРЯБВА ДА СЕ ПОЗВОЛЯВА ЕГОИСТИЧНИ ГРУПИ ДА ПРИДОБИВАТ ВЛАСТ ЧРЕЗ ВЪЗМОЖНОСТТА, КОЯТО АЛХИМИЦИТЕ ВЕЧЕ ВЕДНЪЖ СА ИМАЛИ ПРЕДВИД И СА НАРЕКЛИ ФИЛОСОФСКИ КАМЪК. ТАЙНАТА НА ЗЛАТОТО, НА ЗЕМНИЯ МАГНЕТИЗЪМ И НА ВТИЧАНЕТО НА ВЛИЯНИЯ ОТ РАЗЛИЧНИ ПОСОКИ НА КОСМОСА. В МАШИНИТЕ ТРЯБВА ДА БЪДАТ ВНАСЯНИ САМО ЕЛЕМЕНТАЛНИ ПРИРОДНИ СИЛИ, ЧОВЕШКИТЕ СЪЩЕСТВА НИКОГА НЕ БИВА ДА БЪДАТ РАЗГЛЕЖДАНИ КАТО ЕДИНИЦИ В МЕХАНИЗИРАНИТЕ ИНДУСТИАЛНИ ПРОЦЕСИ.

Дорнах, 25 ноември 1917 г.....31

Първото английско издание на тези лекции /публикувани под заглавието "Тайните братства"/ от много години е изчерпано и публикуването на това преработено издание се прави, за да се отговори на постоянните искания от учениците по Антропософия.

Лекциите са били изнесени от Рудолф Щайнер пред слушатели запознати с основите и терминологията на неговото антропософско учение. Той постоянно подчертаваше разликата между специално написаните си работи, от една страна и записките на лекциите предавани като устни съобщения и по начало не предназначени за печат. За да бъдат лекциите интелигентно оценени, трябва да се помни, че са били взети предвид известни предпоставки, когато думите са били произнесени.

"Тези предпоставки, пише Рудолф Щайнер, включват най-малкото антропософско знание за Човека и за Космоса в тяхната духовна същност: също така, това, което може да бъде наречено "антропософска история, разглеждана като резултат от изследвания в Духовния свят".

* * *

Краткият списък на изданията в превод на английски съответстващи на съдържанието на тези лекции е даден на края на книгата с резюмирания план на Пълното издание на работите на Рудолф Щайнер по случай годишнината му в оригинал на немски език.

ПЪРВА ЛЕКЦИЯ

Вие ще си припомните как разгледахме разните гледни точки и мнения свързани понастоящем с психо-аналитиците. Главното беше да се покаже ясно факта, че идеята за несъзнателното, която преобладаваше в психо-анализата е неоснователна. Докато тази идея /напълно отрицателна идея/ продължава да съществува, ние сме задължени да кажем, че психоанализата подхожда с неадекватни средства на познание към явление от много голяма важност за нашето време. И понеже психоаналитиците се опитват да изследват ума и душата и /както видяхме/ да научават тяхното участие в обществения живот, ние трябва да кажем, че подходът им е много по-многозначителен от това, което биха могли да предложат каквито и да е било академични изследвания в същата област. От друга страна, понеже психоанализата се опитва чрез педагогиката и терапевтиката, а често вероятно е чрез социалните и политически идеи да пренесе влиянието си дълбоко в човешкия живот, на опасностите свързани с подобен подход трябва да се гледа много сериозно.

Сега възниква въпросът: Какво в действителност е това, което тези съвременни изследователи не могат да достигнат и не желаят да достигнат? Те признават, че елементът душа съществува извън съзнанието: те го търсят извън съзнанието: но те не могат да достигнат до признаването на самия дух. Духът никога не може да бъде схванат чрез идеята за несъзнателното, тъй като несъзнателен дух е като човек без глава. Наистина, аз съм обръщал вниманието Ви на факта, че има хора, жертва на известни истерични условия, които като вървят по улиците виждат хората като тела без глави. Това е определено болест. Така между днешните изследователи съществуват такива, които мислят, че могат да обхванат целия дух, но тъй като те предполагат, че той е несъзнателен, те показват, че се намират под въздействието на заблудата, че един несъзнателен дух, дух без съзнание би могъл да бъде намерен от всеки, който прекрочва прага - независимо дали правилно, както е описано въз основа на духовно-научни изследвания, или поради някоя ненормална болест, която привлича вниманието на психоаналитиците*/* Виж "Психоанализата в светлината на Антропософията" /публикувана в САЩ//.

Когато прекрочваме прага на съзнанието, ние винаги навлизаме в царството на духа: няма значение дали това е подсъзнателно, или надсъзнателното царство. Ние винаги навлизаме в царство, където духът в известен смисъл е съзнателен, където той проявява съзнание от някакъв вид. Ние трябва да открием условията, при които дадена форма на съзнание преобладава: даже ние трябва чрез Духовната наука да придобием възможността да разпознаваме какъв вид съзнание притежава отделната

духовност.

Аз съм Ви разказвал случая за една дама, която напуснала една компания, изтичала срещу една кола, била задържана да не скочи в реката и заведена обратно в къщата, която току що била напуснала, така че била отново под един и същи покрив с домакина, в когото тя била подсъзнателно влюбена. В този случай не би могло да се каже, че духът е извън съзнанието на дамата, духът, който я подтиква и ръководи, е несъзнателна част от душата: Той с високосъзнателен. Съзнанието на този демоничен дух /който е отвел дамата обратно при нейния незаконен любим/ е дори по-умен от дамата в нейния горен етаж - искам да кажа съзнанието и. И тези духове, които могат да бъдат срещнати при преминаването по един, или друг начин на прага на съзнанието и са активни и силни там, не са несъзнателни: те са много ефектно съзнателни за целта на собствената си дейност. Изразът "несъзнателен дух", както го употребяват психоаналитиците, е безсмислен: аз бих могъл със същия успех да кажа, ако искам да говоря просто от моя собствена гледна точка, че цялото изискано общество, насядало тук, е моето несъзнателно, като се предполага, че не зная нищо за него. Точно толкова малко може човек да описва като "несъзнателни духове" тези духовни Същества, които са навсякъде около нас и могат да заграбват личността, както в случая, за който Ви говорих миналата седмица. Те не са несъзнателни: те са извън сферата на нашето нормално съзнание, но те са напълно съзнателни за своя собствена сметка.

Изключително важно е /по-точно във връзка със задачата на Духовната наука в наше време/ да усещаме това, понеже знанието за духовното царство, което лежи отвъд прага, което означава знание за реални, съзнателни индивидуалности, не е просто откритие на сегашната Духовна наука: *всъщност то е предвечно знание*. В предишните времена то е идвало чрез старото, атавистично ясновидство. Днес то трябва да бъде постигнато постепенно с други методи. Но знанието за тези духовни Същества, които живеят отвъд нашето съзнание при условия различни от нашите, но имащи трайна връзка с човешките същества и оказващи влияние върху мисленето, чувствата и волята на личността, това знание *винаги е съществувало*. И в някои братства, които винаги са гледали на това знание като на своя тайна собственост, то винаги се е разглеждало като високо езотерично. Защо това е било така? Пълното разглеждане на този въпрос сега би ни отнело прекалено много време, но трябва да се каже, че отделни братства бяха честно убедени, че голямото мнозинство от хората не са узрели за това знание. И наистина това е вярно до известна степен. Обаче много други братства, наречени леви, се опитваха

да задържат това знание за себе си, защото го притежава малка група хора, то им дава власт над другите, които не го притежават. И така от някои групи винаги са правени усилия да си осигурят власт над другите. Така се случило, че известен вид знание беше считано за езотерично притежание, но всъщност беше използвано, за да се придобие власт над едно, или друго нещо. Точно сега е особено необходимо да бъдем наясно относно тези неща. Понеже знаете, че от 1879 година човечеството живее в много специално духовно състояние. Особено могъщи духове на тъмнината бяха спуснати тогава от Духовния свят в човешкото царство и тези лица, които по погрешен начин държаха тайните свързани с това събитие в притежание на малките си групи, са способни по този начин да причинят всичко възможно. Сега преди всичко ще Ви покажа как някои тайни засягащи настоящото развитие, могат да бъдат използвани погрешно. В такъв случай трябва да внимавате тясно да свържете това, което казах днес, донякъде с исторически линии, с това, което ще добавя утре.

Както всички Вие знаете, в нашето движение ние често сме обръщали внимание на факта, че този век ще постави човешката еволюция в специална връзка с Христос, в смисъл, че през този век /и дори през първата му половина/ събитието в моята първа Пиеза-Мистерия ще се случи: Христос ще се явява на нарастващ брой хора като Същество истински и непосредствено присъстващо в етерната област.

Сега ние знаем, че живеем във века на материализма и че от средата на 19 век този материализъм достигна своя връх. Но в действителност *противоположностите винаги се явяват едновременно*. По-точно висшата точка на материализма е по необходимост придружена от това вътрешно развитие, което прави възможно Христос наистина да бъде видян в етерната област. Можете да разберете, че разкриването на тази тайна относно етерната проява на Христос и произтичащата от това нова връзка на Христос с човешката еволюция предизвиква нарастване на злобата и злата воля сред онези членове на някои братства, които желяеха да използват това явление - появата на етерния Христос - за свои собствени цели и не искаха тя да стане общо достояние на човечеството. Има братства /а братствата винаги влияят на общественото мнение като разпространяват това-онова по такъв начин, че то да смушава хората, колкото с възможно по-малко/, които разпространяват идеята, че времето на материализма скоро ще отминие, или вече наистина е към края си. Бедните, жалки "умни хора", които днес чрез толкова много събрания, книги и общества /дружества/ прокарват идеята, че материализмът е свършил и че нещо от духа сега е достижимо, без обаче да са способни

да предложат на хората нищо повече от думата "дух" и изразчета от този вид: тези хора повече, или по-малко са в услуга на онези, които имат интерес да заявяват нещо невярно: че материализмът е в разруха. Това далече не е вярно: обратно, материалистичният възглед се развива и процъфтява повече, когато учат хората, че вече не са материалисти. *материалистичният възглед силно напредва и ще продължава да напредва още четири-пет века.*

Най-важното нещо, както често е подчертавано тук, е да имаме пълно съзнание за фактите. Човечеството ще започне да се съвзема, когато чрез работа в живота на духа, хората започнат да разбират и виждат в истинската светлина факта, че петата Следатлантска епоха е предназначена да създаде материалистично състояние на съществуване от общия поток на човешката еволюция. Но тогава още повече духовното състояние на съществуване трябва да бъде противопоставено на този материализъм. Хората в наше време трябва да научат, че е необходимо да се води напълно съзнателна борба против злото, прокарали си път в човешката еволюция. Така, както през четвъртата епоха се водеше борба за справяне с раждането и смъртта, така ние сега трябва да се справим със злото. И така, работата е да се схване духовното учение с пълно съзнание, не да се хвърля прах в очите на нашите съвременници, като че ли Дяволът на Материализма не е съществувал. Онези, които манипулират с тези въпроси по погрешен начин знаят така добре, както и аз, за събитията на появяването на Христос, но те постъпват различно с него. И за да разберем това ние трябва да обърнем внимание на следното.

Тъй като ние живеем в петата Следатлантска епоха, доста погрешно е да се казва, както много хора много удобно обичат да казват: "През този живот между раждане и смърт най-доброто нещо е да се отдадем на живот: дали след смърт навлизаме в Духовния свят ще се разкрие скоро - можем да почакаме дотогава. Тук и сега ние ще се наслаждаваме на живота си като че ли съществува само материален свят: ако след смъртта трябва да минем в Духовния свят, тогава ще узнаем дали Духовния свят съществува!" Това е горе-долу толкова умно, както ако някой е трябвало да даде клетва и да каже: "Понеже е вярно, че има Бог на Небето, аз съм атеист!" Има още много хора, които твърдят следното: "След смъртта ние ще узнаем как стоят нещата там. До тогава няма нужда да се занимаваме с каквото и да е духовно знание."

Този начин на мислене винаги във всички епохи е бил много съблазнителен, но в нашата епоха е особено разрушителен, защото изкушението да му се отдадат се приближава много по-близо, до хората вследствие на властта и преобладаването на злото. При настоящите условия на

еволюцията, когато човек премине портала на смъртта, той отнася със себе си съзнание, което е развил между раждане и смърт. Ако се е занимавал изцяло с понятия, идеи и опитности извлечени от материалния свят, света на сетивата, той се осъжда да обитава след смъртта си в обкръжение свързано с тези идеи. Докато човек, поел духовни понятия, влиза в Духовния свят по правилен начин, човек отказал да ги приеме, ще трябва да остане привързан към земни отношения, в известен смисъл, докато /а това отнема много време/ той научи отвъд да поема духовни идеи, които да го отвеждат в Духовния свят. *В зависимост, от това дали сме поели, или не духовни идеи в този живот, се определя нашата среда отвъд.* Мнозина от хората /човек може да го каже само със съжаление/, които се съпротивляват на духовните идеи през този живот, или им е било попречено да ги поемат, остават да бродят по Земята, все още свързани със земното царство. И при това положение душата, вече отделена от околната среда без тялото е не предпазвана от него да не работи разрушително, такава душа, ако продължава да обитава земната сфера, *става разрушителен център.*

Така ние виждаме, че и този случай /трябва да ги наречем нормални днес/, когато прагът на смъртта е преминал от души, които въобще не са искали да имат нищо общо с духовни идеи и чувства, душите стават разрушителни центрове, защото се дърпат назад към земната сфера. Само душите, които през този живот са проникнати от известна връзка с Духовния свят, преминават вратата на смъртта по такъв начин, че са приети в Духовния свят, освободени от земната сфера и са способни за изтъкват нишките, които непрекъснато могат да бъдат тъкани от тях за онези, които са оставили след себе си. Понеже ние трябва да бъдем наясно по този въпрос: духовните нишки между мъртвите и тези от нас, които са били близки с тях, не се прекъсват със смъртта: те остават и наистина са много по-тесни, отколкото са били през живота.

Това, което казах, трябва да бъде възприето като много сериозна и важна истина. Още веднъж ще кажа, че то не се знае само от мен: и други знаят как стоят нещата понастоящем. Но има мнозина, които използват тази истина в много лош смисъл. Защото ако има заблудени материалисти, които вярват, че този е единственият им живот, има също *посветени, които са материалисти и разпространяват материалистични учения чрез своите братства.* Вие сигурно считате, че тези материалисти се придържат към малоумното становище, че такова нещо като Дух не съществува, или че хората нямат души, които могат да живеят независимо от тялото. Можете да бъдете сигурни, че човек, който е бил действително посветен в Духовния свят, никога няма да се поддаде

на глупостта да вярва само в материята. Но има мнозина, които имат интерес да разпространяват материализма и да се опитват със всякакви средства да осигуряват щото мнозинството от хората да вярват само в материализма и да живеят изцяло под негово влияние. *Има братства ръководени от посветени, чийто интерес е такъв.* За тези материалисти е много удобно непрекъснато да се казва, че материализмът вече е отминал. Понеже всичко може да се прокара като се говори за него в обратен смисъл: необходимите маневри са често много сложни.

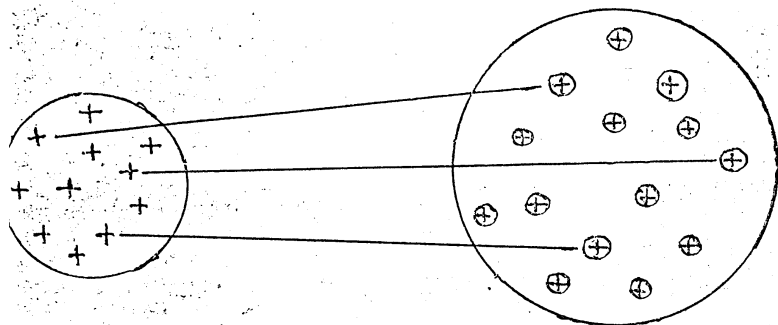
Какви са тогава целите на тези посветени, които в действителност много добре знаят, че човешката душа е чисто духовна същност, независима от тялото, и въпреки че това изработват и подхранват /днес/ материалистичен възглед у другите? Това, което искат е: Колкото е възможно повече души да поемат само материалистични идеи между раждането и смъртта. Така тези души се подготвят, за да продължат да съществуват в земната сфера, да бъдат задържани в нея. А сега забележете, че тези братства са напълно подготвени, за да могат да узнаят всичко по този въпрос. Тези братства подготвят някои човешки души да останат след смъртта в царството на материалното: след това те така подреждат нещата /и това е напълно възможно за тяхната позорна власт/, че тези души попадат под ръководството на тяхното братство и това братство придобива огромна сила. Така, тези материалисти не са материалисти, понеже те вярват в духа /тези посветени материалисти не са толкова глупави, че да не вярват в него и разбира се, те съвсем добре знаят истината за духа/, но те принуждават човешките души да останат обвързани с материалното царство след смъртта, за да могат да използват тези души за собствени цели. Така тези братства си остават в земната сфера. Тези души имат в себе си известни сили, които могат да бъдат направлявани по най-различни начини и така е възможно да се създават някои много специални обстоятелства, за упражняване на власт над онези, които не са посветени в тези неща.

Виждате ли, нищо по-малко не целят в плановете си някои братства. И никой не може да разбере ясно тези въпроси, ако не махне праха от очите си и не откаже да се поддаде на внушенията, че такива братства не съществуват, или че дейността им е безвредна. Всъщност те са крайно вредни: намерението на тези посветени е хората да бъдат водени все по-навътре в материализма и да започнат да вярват, че има наистина духовни сили, но те не са нищо повече от природни сили.

Сега бих искал да Ви опиша идеала, който тези посветени имат. За да бъдат разбрани тези неща са необходими известни условия. Представете си свят на безвредни хора: те са малко заблудени от преобладаващите

материалистични идеи, малко, отклонени от старите добре обосновани религиозни идеи. Нарисувайте това - може би диаграмата ще Ви помогне.

Тук /по-големият кръг/ е царството на безвредните човешки същества. Те не са много наясно относно Духовния свят: заблудени от материализма, те не са сигурни какво да бъде отношението им към Духовния свят и по-специално към хората преминали портата на смъртта.

Сега помислете по следното: тук /малкият кръг/ имаме царството на тези братства, които Ви описах. Членовете им са се заели с разпространяването на учението на материализма: те вземат мерки тези хора да мислят в чисто материалистични термини. По този начин те подготвят душите да останат в земната сфера след смъртта си. Тези души ще станат клиенти на ложата: ще бъдат взети съответни мерки, за да ги привлекат в ложата, която обхваща и живите и мъртвите, които още са свързани със силите на Земята.

Тогава бе уредено да се правят сеанси, както и стана през втората половина на 19-ти век. Тогава може да се случи / моля внимателно да отбележите това/ така, че този, който участва в сеансите да бъде ръководен от ложата с помощта на умрелите. Но действителното намерение на учителите принадлежащо към ложите от този вид беше хората да не знаят, че имат работа с умрелите, а да вярват, че просто са в контакт с висши природни сили. Те трябваше да са убедени, че тези висши сили, физически сили и други подобни съществуват, но че това са висши природни сили и нищо повече. Те трябваше да стигнат до идеята, че точно както съществуват електричеството и магнетизма, така има и подобни висши сили. Фактът, че тези сили идваха от души беше точно това, което водачите на ложата криеха. По този начин "безвредните хора" в душевния си живот постепенно стават напълно зависими от ложата, без да знаят, че са зависими и от какъв източник са били ръководени.

Единственото оръжие против тези методи на действие е да се знае за тях. Ако знаем за тях, ние сме предпазени, ако се отнасяме сериозно към тях и вървим в истинността на знанието си, ние сме спасени. Но ние не трябва с удобство да се залавяме със задачата да направим това знание наше собствено. Още не е съвсем късно, често съм подчертавал, че тези въпроси могат да бъдат изяснени само постепенно и че единствено постепенно аз мога да обединя основните факти, за да допълня картината. Както често съм Ви казвал, че 19-ти век много братства експериментално въведеха спиритизма с цел да разберат дали могат да направят с човечеството това, което искат. Те се надяваха, че хората ще си помислят, че на спиритическите сеанси работят висши природни сили. Левите братя бяха разочаровани, когато много хора вместо това предположиха, че се проявяват духовете на умрелите. Това беше най-горчивото разочарование за тези посветени: те точно това не искаха. *Те искаха да лишат човечеството от вярване, че смъртта се надживява.* Ефикасността на мъртвите и техните сили трябваше да си останат, но правилната, важна мисъл, че тези прояви идват от мъртвите - това трябваше да бъде държано настрана. Това е висша форма на материализъм - материализъм, който не само дава невярна представа за духа, но се опитва да го смъкне надолу в материалното царство. Виждате ли, материализмът може да притежава сили, които водят до собственото му отрицание. Хората могат да кажат: "Материализмът свърши - ние вече говорим за духа". Но човек може да си остане пълен материалист, ако тълкува общо природата като дух по такъв начин, че да изплува психичното. Единствено правилен начин е да се научи човек как да гледа в действителния духовен свят, света на истинската духовност.

В тези неща се намира началото на тенденцията, която ще набира сили през следващите четири-петстотин години. За момента братствата на злото са си сложили спирачки, но те ще продължават дейността дотогава, докато бъдат спрени - а те могат да бъдат спрени единствено ако самодоволството по отношение на духовно-научния мироглед бъде превъзможнато.

Така тези братства надхитриха себе си сами в тези спиритически сеанси: вместо да се укрият, те бяха изобличени. Това ги накара да разберат, че тяхното мероприятие не е тръгнало на добре. Така, същите тези братства положили усилия след 90-те години на 19-ти век временно да дискредитират спиритизма. По този начин, виждате ли, бяха постигнати много резки резултати по духовен път. И целта на всичко това е да спечелят по-голяма власт и така да се възползват от някои условия, които могат да се създадат в течение на човешката еволюция.

Има нещо, което работи против това материализиране на човешките души, това заточаване на души в земната сфера. На Земята съществуват ложи и ако душите трябва да се проявяват и да бъдат използвани в ложите, те трябва да бъдат задържани в земно изгнание. Силата, която работи против тези условия да се работи чрез души в земното царство е Импулсът на Мистерията на Голгота. И това е също оздравяващият Импулс, който действа против материализирането на души. Сега пътят поет от Христос е напълно извън желанията и намеренията на хората. Оттук следва, че никъде не съществува човек, нито посветен, каквото и да е неговото знание, който може да повлияе на тези действия на Христос, който през 20-ти век ще доведе тази проява, за която често съм Ви говорил и която е посочена в "Мистериите драми". Това остава изцяло и единствено на Христос. Христос ще присъства в земната сфера като етерно Същество. За хората въпросът е как трябва да се свържат с Него. Никой, дори най-могъщият посветен, няма никакво влияние върху това появяване. То ще се извърши! Моля Ви добре да разберете това. Но могат да бъдат взети мерки целящи да се погрижат това Христово Събитие да бъде прието по един, или друг начин и да окаже едно, или друго въздействие.

Разбира се, целта на тези братства, за които Ви говорих, които искат човешките души да се ограничат в материалното царство, е Христос да мине незабелязано през 20-ти век: Неговото идване като етерна индивидуалност да не бъде забелязана от хората. И това усилие се оформя под влиянието на съвсем определена идея и със съвсем определена цел. Тези братства искат да поемат Христовата сфера на влияние, която ще се разпространява все по-нашироко и през 20-ти век, за едно друго Същество /за което по-късно ще говорим по-точно/. Западните братства искат да оспорват Христовия Импулс и на негово място да поставят друга индивидуалност, която никога не се е появявала в плът - също етерна, но напълно Ариманова индивидуалност. Всички тези методи, за които Ви разказах, тази работа извършвана с мъртвите и т.н., в края на краищата имат една единствена цел - да отдалечат хората от Христос, който мина през Мистерията на Голгота и да припишат на друго Същество господство над Земята. Това е напълно реална битка, а не въпрос на абстрактни понятия: действителна битка заета с поставяне на друго Същество на мястото на Христовото Същество за през останалата част на петата Следатлантска епоха, за шестата и седмата епоха. Една от задачите на здравето, честно духовно развитие ще бъде да разруши и отстрани подобни условия, които са антихристиянски в най-висока степен. Понеже тези братства, искат да издигнат за управител на Земята друго Съще-

ство, то ще бъде наричано от тях "Христос", да, те наистина искат да го наричат "Христос"! И за хората ще бъде от съществено значение да се научат да различават истинския Христос, който няма този път да се появи в плът, от това друго Същество, което е белязано от факта, че никога не се е възплъщавало на Земята. Това именно етерно Същество, тези братства желаят да поставят на мястото на Христос, така че Христос да може да мине незабелязан.

Това е едната страна на битката, заета с фалшифициране на появяването на Христос през 20-ти век. Всеки, който гледа само повърхностно живота и обръща внимание на всички външни спорове за Христос и Исусовия въпрос, и т.н., не знае нищо за по-дълбоките факти. Всички тези спорове служат единствено, за скриване на действителните въпроси и за отблъскване на хората от тях. Когато теолозите обсъждат "Христос" по този начин, от някъде винаги действуват духовни влияния и тези учени мъже фактически подпомагат цели и задачи доста различни от целите, които те виждат.

В това се състои опасността на идеята за несъзнателното: тя води до замъгляване на мисленето по всякакви въпроси, които са свързани с това. Докато братствата на злото преследват целите си съвсем съзнателно, тези цели никога не биват осъзнавани от хората влизащи във всякакъв вид повърхностни дискусии. Ние загубваме истината за тези неща като говорим за "несъзнателното", тъй като така нареченото "несъзнателно" е чисто и просто отвъд прага на обикновеното съзнание и е точно сферата, в която някой, който познава тези неща, може да манипулира с тях. Това е едната страна на положението: много братства днес желаят да заместят въздействието на Христос с въздействието на друго Същество и за да постигнат това са готови да си послужат с всички средства.

От друга страна са някои източни братства, по-специално индийски, които искат да се намесят по не по-малко знаменателен начин в еволюцията на човечеството. Но тяхната цел е различна: Те никога не са развивали езоторични методи за постигане на нещо чрез привличане на душите на умрелите, в сферата на техните ложи: това е много чуждо на целите им. Но по свой начин те също не желаят Импулсите на Мистерията на Голгота да работят в човешката еволюция. Понеже мъртвите не са на тяхно разположение, както е при някои западни братства, които споменах, те не искат да противопоставят някоя друга индивидуалност на Христос, който ще се появи като етерна индивидуалност през 20-ти век: за това те биха имали нужда от мъртвите. Но те искат да отвлекат вниманието от Христос, да попречат на Християнството да се изкачи до върховенството, да затъмнят истината за Христос, който премина през

Мистерията на Голгота през единственото си въплъщение от три години на Земята и който не може вече да се въплъщава в нея. Тези братства не желаят да контролират мъртвите в своите ложи: вместо мъртви те използват Същества от друг вид.

Когато човек умре, той изоставя етерното си тяло, което се отделя от физическото скоро след смъртта, както знаете и после обикновено се издига в Космоса. Това е доста сложен процес. Аз съм Ви го описвал по различни начини. Но преди Мистерията на Голгота беше възможно още нещо друго и дори след това то все още бе възможно, по-специално на Изток. Когато човек изостави етерното си тяло след смъртта, известни Същества могат да се облекат в него и да станат етерни Същества с помощта на тези етерни тела на умрелите хора. Това се случва на Изток: Демонични Същества се примамват да се облекат в етерни тела на хората, които са ги изоставили и тези именно Духове се привличат за работа в Източните ложи. И така, Западните ложи имат на свое разположение мъртвите прогонени в материя: левите източни ложи имат демонични духове - духове, които не принадлежат на земната еволюция, не са се вмъкнали в нея нахлузвайки отхвърлените етерни тела на умрели хора.

Езотерично процедурата е да се направи този факт обект на обожание. Вие знаете, че някои братства са изкустни в извикването на видения, понеже, когато хората не осъзнават колко дълбоко в самата действителност присъствува видението, то лесно могат да бъдат измамани чрез сърчно произведени видения. Непосредствената цел се постига с въвеждане на известна форма на обожаване.

Да предположим, че се занимавам с група хора имащи общ прадед: после, след като съм направил възможно като "лош" брат етерното тяло на някой прадед да бъде поето от някой демоничен дух, аз казвам на хората, че този прадед трябва да бъде обожаван. Прадедът е просто човек, чието изоставено етерно тяло е било поето от демоничен дух чрез машиниците на ложата. Така е въведено обожаването на прадедите, но обществените прадеди са просто демонични Същества облекли се в етерните тела на тези прадеди.

Източните народи могат да бъдат отвърнати от Мистерията на Голгота по такива начини. Резултатът ще бъде за източните народи, /а може би изобщо за хората, тъй като това е най-главната цел/ идването на Христос в нашия земен свят да мине незабелязано. Тези източни ложи не искат да представят някой друг за Христос. Те искат само появяването на Исус Христос да не бъде забелязано. Така съществува един вид атака от две страни срещу Христовия Импулс, който ще се появи в етерна форма

през 20-ти век: и днес ние се намираме именно в тази ситуация. Специфичните тенденции са само един от резултатите, които великите импулси на човешката еволюция носят. Ето защо е много печално, когато непрекъснато чуваме да се казва, че влиянията на несъзнателното, са резултат от подтисната любов, или нещо подобно, докато всъщност от всички страни върху човечеството въздействуват влияния от най-висока съзнателна духовност, междуременно оставащи относително неосъзнати, ако не им се обърне съзнателно внимание.

Сега ние трябва да изкажем някои по-нататъшни съображения. Хората, добронамерени относно развитието на човечеството, винаги са се съобразявали с дейности като тези, които описах току що и са правели всичко възможно /и никой не може и не би могъл да очаква нещо повече/, за да оправят нещата. Особено добър дом за духовен живот, предпазван от всевъзможни видения беше Ирландия, остров Ирландия, през първите Християнски векове. Повече от всяко друго място на Земята, тя беше предпазвана от неистински видения: и ето защо толкова много мисионери на Християнството излязоха от Ирландия в онези ранни времена. Но тези мисионери трябваше да уважават простия народ, сред който работеха /защото народите в Европа бяха много прости в онези дни/, а също така да разберат големите импулси стоящи зад човешката еволюция. През четвърти и пети век ирландски посветени работеха в Централна Европа и подготвяха бъдещето. В известен смисъл те бяха под влиянието на посветителното знание, че през 15 век /през 1413 г., както знаете/ - трябваше да започне петата Следатлантска епоха. Следователно, те знаеха, че трябва да подготвят съвсем нова епоха и същевременно да закрилят простите хора. Какво направиха те, за да бъдат простите хора в Европа предпазвани и да бъдат държани затворени, така че известни нараняващи влияния да не могат да ги достигнат? Ходът на събитията беше ръководен от добре осведомени и честни източници по такъв начин, че всички пътешествия, които преди бяха правени от Северните земи към Америка постепенно бяха спрени. Докато в по-стари времена от Норвегия към Америка отплуваха кораби с известни цели /утре ще Ви кажа повече по тези въпроси/, постепенно беше направено така, че Америка да бъде забравена и връзката прекъсната. Около 15-то столетие народите на Европа наистина не знаеха нищо за Америка. Тази промяна беше причинена специално от Рим, понеже европейските хора трябваше да бъдат закриляни от американските влияния. Главната роля в това играеха ирландските монаси, които в качеството си на ирландски посветени бяха натоварени с Християнизиранието на Европа. В по-ранни времена, от Америка бяха донесени много определени им-

пулси, но по времето, когато започваше петата Следатлантска епоха, беше необходимо народите на Европа да не бъдат повлиявани от Америка - нищо да не знаят за нея и да вярват, че няма такава страна. Едва когато петата Следатлантска епоха беше започнала, Америка отново бе "открита", както казва историята. Но, както много добре знаете, много неща от историята преподавана в училищата е "условно установена басня" и една от тези басни е, че Америка е била открита за първи път през 1492 г. В действителност тя беше само преоткрита. Връзките бяха напълно заличени за известен период от време, както го е изисквала съдбата. Но ние трябва да знаем истината за тези исторически събития и как се беше случило така, че Европа беше оградена и внимателно пазена от някои влияния, които не трябваше да проникнат в нея.

Тези неща показват колко е необходимо сега така нареченото несъзнателно да не се оставя несъзнателно, а да бъде признато за нещо, което съвсем съзнателно преследва свои цели отвъд прага на обикновеното съзнание. От голямо значение е днес повече хора да достигнат до знание за някои тайни. Ето защо аз отидох толкова далече, колкото беше възможно да се отиде в публично в моите цюришки лекции* /* Четири лекции държани на 5,7,12,14 XI.1917 г. на следните теми: "Антропософия и психология", "Антропософия и история", "Антропософия и естествени науки", "Антропософия и социални науки"/, в които, както знаете, обясних до каква степен историята на човечеството е непозната за обикновеното съзнание, а в действителност е проспала изцяло както казах, едва когато хората осъзнаят това, те ще видят историята в истинските и цветове.

Това са средствата, чрез които съзнанието постепенно се събужда. Фактите и събитията потвърждават това, което казвам: само че те не трябва да бъдат пренебрегвани. Хората извървяват своя път през събитията слепешката - през трагични катастрофи като настоящата. Бих искал най-напред да Ви втъпя този исторически аспект на тези въпроси: ние ще говорим за тях с повече подробности утре.

Искам да добавя следното. От моите обяснения ще разберете колко голяма е разликата между Запада и Изтока във връзка с еволюцията на човечеството. Сега ще Ви помоля да обърнете внимание на следното. Психоаналитиците говорят за подсъзнателното, за подсъзнателния душевен живот и т.н. Да се прилагат толкова неясни понятия към тези неща е безполезно, въпросът е да се схване какво има в действителност отвъд прага на съзнанието. Разбира се има много нещо там долу под прага и за своя собствена сметка то е високо съзнателно. Ние трябва да се научим да разбираме какъв вид духовност съществува там долу, отвъд

прага на съзнанието. Ние трябва да говорим за *съзнателна* духовност, а не за несъзнателен ум. Да, ние трябва да бъдем наясно, че нищо не знаем за многото неща, които протичат в нас - наистина би било лошо за нас, ако нормално бихме съзнателни за всичко това. Представете си, например, как бихме се справили с яденето и пиенето, ако трябваше да бъдем запознати с всички физиологични и биологични процеси, които протичат в момента, когато поглъщаме парче храна! Всичко това се извършва несъзнателно и там работят духовни сили, дори в чисто физиологичното царство. Но Вие ще се съгласите, че за да ядем и пием, не трябва да изчакаме, докато научим всички подробности за това. Така е и с много от другите неща: много голяма част от нашето същество е несъзнателно, или /по-подходяща дума/ подсъзнателно.

Особеното се състои в това, че това подсъзнателно в нас е в непрекъснато притежание на друго Същество. Оттук следва, че ние не само сме единство от тяло, душа и дух, носещи през света отделна душа в нашето тяло, но малко преди раждането едно друго Същество завладява областта на нашето подсъзнание. Това подсъзнателно Същество ни съпътства през целия ни път от раждане до смърт. Ние можем до известна степен да опишем това Същество като кажем, че то е много умно и надарено с воля тясно свързана със силите на природата. Трябва да подчертая следната особеност на това Същество - то би се изложило на най-сериозна опасност, ако при настоящите условия, би трябвало да придружи човека след смъртта му. Сега то не може да постъпва така, следователно то изчезва малко преди смъртта, за да се спаси: но то все още съдържа импулса да подрежда така човешкия живот, че да може да завладее смъртта за своите собствени цели. Би било ужасно за човешката еволюция, ако това Същество, което е придобило влияние над човека, беше в състояние да овладее смъртта и по този начин умирайки с човека да премине в световите, в които човек влиза след смъртта си. Това Същество винаги трябва да се сбогува с човека преди смъртта, но в много случаи това е много трудно за него и от тук произлизат най-различни усложнения. Важното за момента е, че това Същество чието владение се намира изцяло в подсъзнателното, е крайно зависимо от Земята като цялостен организъм. Земята е твърде различно от това, което казват за нея геолозите, минералозите, или палеонтолозите. Земята е изцяло живо Същество. Тези учени работят само с нейната минерална част, скелета и, а скелетът и е всичко това, което ние възприемане нормално. То е съвсем същото, както, ако Вие е трябвало да влезете в тази зала и поради специална промяна в начина на гледане е трябвало да видите само костите на хората събрани тук. Представете си именно, че сте влезли

през врата и по столовете са били насядали само скелети: не че те са били само кости /това би значило да се отиде твърде далече/, но Вие сте могли да видите само костите, като през ренгенов апарат. Това е до голяма степен, което геологията вижда от Земята - само нейния скелет. Но Земята е нещо повече от скелет: тя е жив организъм и от центъра си тя изпраща особени сили към всяка точка и област от своята повърхност.

Тези течещи навън сили принадлежат на Земята като жив организъм и те въздействуват на човека различно според мястото, където той живее на Земята. Тези сили не влияят пряко на душата му, понеже безсмъртната му душа е много силно независима от земните условия и може да бъде поставена в зависимост от тях само чрез такива специални умения, каквито описах днес. Но чрез другото Същество, което придобива влияние над човека преди раждане и трябва да го изпусне преди смъртта, тези различни земни сили работят с особена сила в расовите и географски разновидности на човечеството. Така тези географски и други разновидности упражняват специално влияние именно върху този "двойник", който човек носи в себе си.

Това е извънредно важно. Утре ще видим как се влияе "двойникът" от различните точки на Земята и какви последици има това. Винаги съм посочвал, че трябва пряко да свързвате това, което съм Ви казал днес с това, което ще Ви кажа утре, понеже една лекция трудно може да бъде разбрана без следващата.

Ние трябва да се опитваме да асимилираме идеите най-сериозно свързани с цялостната действителност, в която живее човешката душа, според нейната собствена природа. Тази действителност преминава през различни промени, но това как тези промени се извършват зависи в голяма степен от човешките Същества. И една многозначителна промяна става, ако хората разберат как човешките души, според начина, по който усвояват материалистични, или духовни понятия между раждане и смърт, биват заточвани на Земята, или преминават в полагаемите им се сфери. Идеите, които преобладават сред нас по тези въпроси, трябва непрекъснато и все повече да се изясняват, понеже само тогава ние ще се свържем истински със света като цяло, нещо което трябва все повече да правим, тъй като сме заинтересовани не просто от едно абстрактно, а от едно много конкретно духовно движение, което трябва да държи сметка за духовния живот на известен брой индивиди.

За мен е голямо удовлетворение, че тези разисквания, които са особено много важни за тези от нашите приятели, които са преминали портала на смъртта, но все още са верни членове на нашето движение, могат да бъдат доведени до тях като реалност, която ни свързва още по-дълбоко

с тях. Днес казвам това, защото ние трябва да си спомняме с любов за Фройлан Стинде. Вчера беше годишнината от смъртта и ние с особена любов си спомняме за човека, който беше така вътрешно свързан с нашата Сграда* /* Първият Гьотеанум, който по-късно беше изгорен и заменен с настоящият/ и чиито импулси бяха така вътрешно свързани с нейните импулси.

ВТОРА ЛЕКЦИЯ

Ние разгледахме възникването на търсене познание с несъответни средства и това откри широки исторически перспективи. Сега с поглед към тези въпроси, а също и към онова, което казах в същия смисъл, когато последният път говорих тук, трябва да Ви помоля да разберете, че ние се занимаваме не само с теория, или със система от идеи, а със съобщаване на факти. Това нещо трябва да държим в ума си: в противен случай тези въпроси няма да бъдат ясно разбрани. Аз не излагам исторически закони, или идеи, а установявам факти - факти, свързани с плановете и целите едновременно на някои лица, които са събрани в братства и на други същества, които работят върху тези братства и чието влияние е също търсено. Те са Същества невъплътени в плът, но въплътени в Духовния свят. От основно значение е да помните това, което Ви казах вчера. Понеже, когато става въпрос за тези братства, ние имаме работа с различни партии /както навярно сте научили от обясненията дадени в предишни лекции, напр. "Окултното движение през 19 век", виж стр. 71/. Така, има една партия, която поддържа мнението някои по-висши истини да се държат в абсолютна тайна: и още, вземайки под внимание различните нюанси на мнение, има братя, по-специално от средата на 15 век насам, които настояват някои истини, само ако отговарят на нуждите на момента, да бъдат внимателно и подходящо разкривани. Зад тези две главни партии стоят други разновидности: така, Вие ще видите, че каквото и влияние да се оказва в края на краищата върху човешката еволюция от страна на тези братства, то много често ще отразява известен компромис.

В началото на 1840-те години, тези братства, които имат знания за духовните импулси играещи роля в историята, видяха да приближава онази битка на някои духовни Същества с висшите духове, която завърши през 1879 г., когато някои ангелски Същества, духове на Мрака, бяха хвърлени долу, събитие символизирано от победата на Михаел над Дракона. Обаче, когато в средата на 19 век тези братства почувстваха, че това събитие приближава, те трябваше да решат какво поведение да имат спрямо него и да обмислят какво ще правят.

Онези братя, които желяеха преди всичко да се съобразят с изискванията на момента бяха подтикнати към известно становище с най-добри намерения, но те сбъркаха в своя подход към материализма на епохата: те помислиха, че на хората, които бяха подготвени да приемат само онова, което би могло да се знае в термини от физическия свят, би трябвало да се предложи нещо от духовния свят в материалистична форма. Така, с добри намерения през 1840-те години беше спуснат в света спиритизма.

Тъй като по онова време критичният ум зает единствено с външния свят, трябваше да преобладава на Земята, беше необходимо на хората да се направи поне известно загатване, да им се даде известно усещане, че около тях съществува духовен свят. И така беше пуснат в действие този компромис, както стана с всички компромиси. Онези братя, които изцяло бяха против съобщаването на духовни истини на човечеството се оказаха бити, може да се каже: те трябваше да отстъпят и да се съгласят. Но въпреки всичко, тяхното първоначално намерение не беше да въведат в света явления свързани със спиритизма. Когато са заинтересувани колективни групи хора, някой винаги прави компромис и естествено, когато колективното решение е било взето, не само онези, които са се отнесли благосклонно към него ще очакват резултати, а и онези, които отначало са му се противопоставили ще очакват едно, или друго от него.

Така добронамерените членове на тези братства възприеха погрешното становище, че чрез използването на медиуми хората биха били убедени в присъствието на Духовен свят около тях: тогава на основата на това убеждение би било възможно да се съобщават по-висши истини. Това наистина би могло да се случи, ако явленията проявили се чрез медиумите в действителност бяха изтълкувана по предвидения начин, като очевидно доказателство за присъствието на проникващ духовен свят. Обаче /както обясних вчера/ произлезе нещо съвсем друго. Медиумичните явления бяха изтълкувани от тези, които участваха в сеансите, като идващи от умрелите. Така експериментът донесе разочарование на всички заинтересовани. Братята, които трябваше да се признаят за победени бяха много наскърбени, че за проявите на сеансите можеше да се говори /понякога вярно/ като идващи от духовете на умрелите. Добронамерените прогресивни братя не бяха очаквали никакво споменаване на мъртвите, а по скоро на общия елементален свят, така че те също бяха разочаровани.

Въпреки това тези дейности бяха провеждани преди всичко от лица, които в известен смисъл бяха посветени. И зад вече споменатите братства,

ние трябва да държим сметка за други, или с някои секции на същите братства, в които малцинството от членове, а дори и мнозинството се състоеше от посветени, които вътре в своите братства са известни като "левите братя": те са тези, които разглеждат всеки импулс влизащ в човешката еволюция като въпрос на власт. Естествено тези братя очакваха всякакви неща от спиритизма.

Както Ви казах вчера, именно тези леви братя бяха отговорни за манипулирането по описания начин с душите на умрелите. Тяхното внимание се концентрира върху наблюдение над онова, което излизаше от сеансите и постепенно те поеха контрола над цялото поле на дейност. Добронамерените посветени постепенно загубиха всякакъв интерес към спиритизма: в известен смисъл те се почувствуваха засрамени, защото онези, които през цялото време се бяха противопоставяли на спиритизма, казваха, че от самото начало е трябвало да знаят, че от него няма да излезе нищо. Но в резултат на това спиритизмът попадна под властта на левите братя. Вчера аз казах, че тези братя бяха разочаровани по следния начин. Те видяха, че спиритизма би могъл да извади на бял свят онова, което те бяха задвижили и преди всичко те се грижеха това да не стане. Откакто хората присъстващи на сеансите бяха повярвали, че са в съприкосновение с мъртвите, съобщения от мъртвите можеха да разкрият какво бяха направили левите братя с душите на умрелите. Самите думи, с които те бяха злоупотребили, можеха да се проявят по време на сеанса.

Моля Ви още веднъж да вземете под внимание, че аз не Ви излагам теории, а разказвам факти - факти, които се отнасят до отделни индивиди. И когато индивидите са обединени в братства, те ще се различават по очакванията си от едно и също събитие. Когато някой говори за факти принадлежащи на Духовния свят, винаги става въпрос за очакване на резултати от индивидуални импулси. В обикновения живот едно действие винаги ще противоречи на друго. Когато се обсъждат теории, трябва да се съблюдава правилото за противоречието. Но когато някой говори за факти, тогава /именно понеже това са факти/ ние често ще открием тези факти в Духовния свят също така малко хармонизиращи си, както са човешките действия на физическия план. И така, аз Ви моля да държите това в ума си. Човек не може да говори за реалности по тези въпроси без да отговори на индивидуални факти. В това се състои работата. Следователно ние трябва да отличаваме отделните течения и да правим разлика между тях.

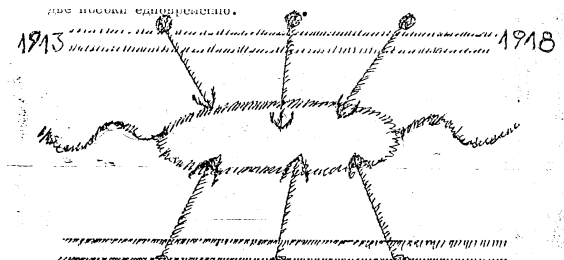
Това е свързано с нещо много важно, което ясно трябва да се има предвид от всеки, който се надява да постигне повече, или по-малко задово-

лителен възглед за света. Това е основен въпрос и ние трябва да го имаме предвид, дори той да е малко абстрактен.

Човек, който се опитва да построи правилна картина на света, прави усилия да постави отделните елементи в хармония. Той постъпва така по навик - съвършено оправдан навик, свързан от много векове с най-скъпото притежание на нашите души: с монотеизма. Следователно той се опитва да сведе цялата си поредица от опитности за света до единен принцип. Това е доста вярно по свой начин - не обаче в смисъла, в който често се прилага, а в съвсем друг смисъл, за който ще говорим другия път. Днес ще се занимавам само с основния принцип.

Ако ние пристъпваме към света с предварително съставена идея, че всяко нещо трябва да бъде обяснявано без противоречие, като че ли то произлиза от един единствен източник, ще се разочароваме непрекъснато, когато гледаме без предубеждение на света и опитностите, които той носи. Ние сме придобили навика да разглеждаме всяко нещо, което възприемаме, в светлината на дидактичното и понятие, което казва, че всяко нещо води назад до единния божествен произход - всяко нещо произлиза от Бога и следователно трябва да има един единствен начин на обяснение.

Но това не е така. Опитностите, с които ние се срещаме в света не водят началото си от една единствена почва, а от различни духовни индивидуалности, които всички играят роля в тяхното създаване. Това е основен момент. Утре ще говорим в какъв смисъл монотеизмът е оправдан. На известно равнище, и разбира се на високо равнище, ние трябва да мислим за независими индивидуалности всеки път, когато прекрочваме прага на Духовния свят. И тогава ние можем да се надяваме, че не ще обясняваме всяко изпитвано нещо с унифицирани термини. Да вземем някои поредици от събития - да речем опитности срещани от 1913 до 1918 г. Естествено диаграмата ще Ви покаже техния ход откъм две посоки едновременно.

Един историк винаги ще се стреми да сведе целия процес до действието

на един-единствен принцип, но нещата не стават по този начин, веднага щом преминем прага на Духовния свят, независимо дали надолу, или нагоре /то е едно и също/ намираме различни индивидуалности, относително независими едни от други, да действуват в тези събития. Ние никога няма да разберем хода на събитията, ако приемем, че те имат един единствен източник: ние ще ги разберем само ако сред безредието на събитията вземем предвид дейностите на индивидуалностите, които работят всяка една със, или против другите.

Това е нещо, което спада към най-дълбоките тайни на човешката еволюция. От столетия, дори от хилядолетия, тя е била затъмнявана от монотеистично чувство, но Вие трябва да вземете това под внимание. Ако днес искаме да се доближим до върховните въпроси, ние трябва преди всичко да не объркваме логиката с абстрактната свобода от противоречия. В света, в който отделни индивидуалности работят едновременно, непременно ще възникнат противоречия и да се надяваме да не възникнат води до обедняване на идеи: до идеи, които не могат да обхванат цялостно действителността. Единствените адекватни /точни/ идеи ще бъдат идеите способни да обхванат света изпълнен с противоречия, понеже това е действителният свят.

Заобикалящите ни царства на природата идват в съществуване по забележителен начин. Във всичко, което наричаме природа, природата, до която се доближаваме чрез науката от една страна и чрез естетическото възприятие от друга, работят различни индивидуалности. Но в настоящата фаза на човешката еволюция мъдрото Провидение е създадо такъв ред, който е голямо благословение за човечеството. Ние можем да обхванем природата с идеи, които монистичният възглед допуска, защото сетивното възприятие обикновено ни позволява да изживяваме само дотолкова, доколкото, това е в съгласие с този принцип. Зад завесата на природата лежи нещо различно, което се поддържа от съвсем различна посока: но сетивното възприятие го изключва приемайки от природата само толкова, колкото може да мине през неговото сито. Всичко противоречащо се отхвърля и природата достига до нас във вид на монистична система. Но веднага щом преминем прага и оставим истинските факти да влияят на тълкуването на природата - фактите относно елементалните духове, или влиянието на човешките души, които също могат да въздействуват на природата - тогава вече ние не можем да говорим за монистическата система приложима в природата. Още веднъж ясно виждаме, че имаме работа с дейности на индивидуалности, които могат или да се противопоставят една на друга, или да се подсилват.

В елементалния свят ние намираме земни духове-гноми, водни духове-

уиндини, въздушни духове-силфи и огнени духове-саламандри. Те всички са там, но не образуват една единна група. Всяко от четирите царства е в известен смисъл независимо: те не работят стройно в редица като една единствена система, а се противопоставят едни на други. Да започнем с целите им, които са съвсем различни: резултатите отразяват взаимодействията на целите им по най-разнообразни начини. Ако знаем какви са тези техни резултати, ние можем да различим в дадено явление съвместната работа, така да се каже на огнените духове и уиндините. Но никога не трябва да изхождаме от предпоставката, че зад тях стои една единствена власт, която им дава определени заповеди. Днес този начин на мислене е широко разпространен: и така философи като например Вилхелм Вунд /справедливо описан от Франц Маутнер като "авторитет благодарение на своя издател" - още преди войната той почти навсякъде се нареждаше между авторитетните/ - тези философи са готови да натикат в едно единство целия разнороден живот на думата, понятията, чувствата и, волята и, защото те казват, че душата, е единствено и следователно всичко това принадлежи на една единна система. Но това не е така и силно конфликтните тенденции в човешкия живот, които психоанализата наистина изтъква, не биха се случвали, ако нашият понятиен живот не се връщаше отвъд прага в области, където той попада под влиянието на индивидуалности доста различни от индивидуалностите, които влияят на нашите желания и чувства.

Наистина е странно! Тук /чертае на дъската/ в човешкото същество се намират понятийния живот, животът на чувствата и животът на волята - систематизатор като Вунд не може да се откъсне от идеята, че всичко това трябва да образува една единствена система. В действителност, животът на понятията води в един свят, животът на чувствата - в друг свят и животът на волята в трети. Предназначението на човешката душа е точно да се обедини в едно дейностите, които в предчовешкия свят /и следователно във вече съществуващия предчовешки свят/ са трикратни. Всички тези неща трябва да се вземат предвид всеки път, когато изучаваме импулсите, които са играли роля в човешката еволюция. Винаги съм казвал, че всяка Следатлантска епоха има своя специална задача и съм описвал задачата на човечеството през петата Следатлантска епоха като справяне със злото, което е един импулс в световната еволюция. Ние сме говорили какво означава това от различни гледни точки. Абсолютно необходимо е силите, които се проявяват като зло, когато изискват на погрешно място да бъдат преодолявани от човешките усилия през тази епоха, така че хората да могат да направят от тези сили нещо благоприятно за цялото бъдеще на космическата еволюция. Така, задачата

на тази пета Следатлантска епоха е особено трудна и зад нея се крият много изкушения. И тъй като силите на злото се проявяват на етапи, хората се по-склонни да им се поддават в различните царства, отколкото да се борят за поставянето на това, което се явява като зло, в служба на правилния ход на световното развитие. Въпреки че точно това ще се случи - от известна гледна точка злото трябва да бъде обърнато към добри цели. Ако пропуснем това, ние няма да бъдем в състояние да отидем напред към Шестата Следатлантска епоха, която ще има доста различна задача. Нейната задача ще бъде да даде възможност на хората, докато все още са свързани със Земята, да имат винаги предвид духовния свят и да живеят съгласно духовните импулси. Това е точно във връзка със задачата за противопоставяне на злото пред нашата собствена епоха, през която може да стане известно затъмняване на човешката личност. Ние знаем, че от 1879 г. насам Духовите на Мрака, които са най-близо до човека, принадлежащи към царството на Ангелите бродят из човешкия свят, понеже те бяха хвърлени в него от духовния свят. Така те присъствуват в човешките импулси и работят чрез тях. И точно понеже тези Същества са способни да работят невидимо, толкова близо да човека и със своето влияние да го затрудняват в познаването на духовното чрез неговия разум /което също е задача на нашата епоха/, затова в тази епоха съществуват много възможности за отдаване на всякакви грешки и наблюдения принадлежащи на Мрака на Злото, чрез тази епоха човекът трябва постепенно да се научи да схваща духовното със своя разум, понеже тази възможност му беше предложена с побеждаването на Духовите на Мрака през 1879 г., в резултат на което все повече духовна мъдрост ще бъде в състояние да се излива от духовните светове. Само ако Духовите на Мрака бяха останали горе в духовните Царства, те биха могли да затрудняват този излив. От този момент нататък те не могат да направят нищо, за да го спънат, но те могат да продължат да създават смут и да затъмняват човешките души. Ние вече частично описахме възможностите, които те имат, за да направят това и предпазните мерки, които са взели, за да попречат на хората да получат духовна мъдрост. Разбира се, всичко това не е основание за оплакване, а за засилване на човешката енергия и стремеж към духовното. Защото, ако хората постигнат това, което трябва да бъде постигнато през тази епоха като надвият силите на злото и ги обърнат към добри цели, тогава те едновременно ще постигнат нещо огромно: тази пета Следатлантска епоха ще спечели за човешката еволюция по-величествени концепции от всяка друга Следатлантска епоха и от всяка предишна епоха. Например, Христос се появи и премина през Мистерията на Голгота през четвъртата

Следатлантска епоха, но едва в нашата епоха ще бъде възможно за човешкия разум да обхване значението на това събитие. През четвъртата епоха хората можаха да разберат, че в Христовия Импулс те имаха нещо, което можеше да отведе думите им отвъд смъртта: това бе достатъчно изяснено от Християнството на Павел. Петата епоха ще донесе дори много по-голямо развитие: човек ще стигне до признаване на Христос за свой помощник в задачата за преобразуване на силите на злото в добро. Но с тази характерна черта на петата епоха е свързан един факт, който ние ежедневно трябва да записваме в душите си и никога да не го забравяме. През тази епоха ние трябва да бъдем борци за духа: ние трябва да разберем, че нашите сили намаляват, ако не ги употребяваме постепенно за завладяване на Духовния свят. В тази пета епоха човекът в най-висока степен зависи от свободата си, и той трябва да я изживее в пълнота. И идеята за човешката свобода би трябвало да бъде критерият за всяко нещо, с което той се среща в тази епоха. Понеже, ако човешките енергии стават все по-бездейни, всяко нещо може да се обърне в зло. Човекът вече не бива да бъде ръководен като дете. Ако целта на някои братства е да го третират по този начин, както беше през третата и четвъртата епоха, те далече не постъпват правилно и не придвижват напред човешката еволюция. През тази епоха, всеки който говори за духовния свят, трябва постоянно да си напомня да прави това по такъв начин, че приемането, или отхвърлянето му да е оставено на свободата на индивида. Следователно някои неща могат да бъдат казани: но казането е точно толкова важно, колкото е бил всеки друг начин за представянето им през други епохи. Ще Ви дам един пример.

В наше време съобщаването на истини, или, ако мога да употребя тривиалния израз, изнасянето на лекции по тях, е най-важното нещо. Хората би трябвало да бъдат оставяни свободно да избират отношенията си, не би трябвало да се отива по-далече от лекцията, съобщаването на истините: останалите би трябвало да го последват по свободно решение, както се прави, когато някой вземе решение на физическото поле. Това важи също и за нещата, които в известен смисъл могат да бъдат насочвани и ръководени единствено от Духовния свят.

Ние не бихме могли по-добре да се разберем едни други, ако навлезем в подробности. През четвъртата Следатлантска епоха още беше необходимо да се вземат предвид други неща, а не само изречената дума. Какви бяха тези други неща? Нека вземем определен примера Остров Ирландия, да употребим съвременното му име, има съвсем специални характеристики, които го отличават от останалия свят. Всяка част от Земята притежава отличителни белези /в това няма нищо необичайно/, но тук

въпросът е, че Ирландия ги притежава в изключителна степен. Вие знаете от моята книга "Окултна наука", че е възможно да се поглежда назад и да се различават отделните влияния, които се изливат от Духовния свят в еволюцията на Земята. Вие също сте чували за това как са изглеждали нещата през Лемурийската епоха и за различните еволюционни насоки оттогава насам. Вчера Ви обърнах внимание на факта, че цялата Земя трябва да се разглежда като жив организъм и че различните влияния, които се излъчват от отделните територии върху жителите им, имат особено въздействие върху "двойника", който също споменахме вчера. В древни времена, хората, които знаеха за Ирландия, изразяваха особените и белези под формата на митове и легенди. Човек може наистина да говори за една езотерична легенда, която посочва естеството на Ирландия в цялостния земен организъм. Казваше се, че веднъж Луцифер съблазнил човечеството в Рая, поради което човечеството е било изгонено и разпръснато по Земята, която вече по онова време е съществувала. По този начин е било направено разграничение /така ни говори легендата/ между Рая, с Луцифер в него, и останалата част на Земята. Но с Ирландия беше различно. Ирландия не спадаше към останалата част на Земята в същия смисъл, понеже Раят, преди Луцифер да влезе в него, си е бил създал свои образ на Земята и Ирландия стана този образ. Нека разберем това по-ясно. Ирландия беше това парче земя, което не е участвувало в Луцифер, не е имало връзка с Луцифер. Тази част на Рая, която е трябвало да бъде /отдалечена/ отделена, така че да се появи един негов земен образ, би препречил пътя на Луциферовото влизане в Рая. Според тази легенда следователно, Ирландия е била замислена като онази част от Рая, която преди всичко е трябвало да се допуска Луцифер вътре в него. Едва когато Ирландия е била отделена, Луцифер е могъл да влезе в него.

Тази легенда, за която Ви разказах съвсем непълно, е много красива. На много хора тя обясни съвсем индивидуалната задача на Ирландия през вековете. В първата от моите Мистерийни драми, Вие ще намерите нещо, което често е било описвано: как Европа е била християнизирана от ирландски монаси. След като Свети Патрик въведе Християнството в Ирландия се случи така, че там Християнството достигна до най-висока духовна набожност. В по-нататъшното тълкуване на легендата, която току що разказах Ирландия /Иерна, както я наричат гърците и Иверния - римляните/ често е наричана островът на светците, поради благочестното в тамошните християнски манастири. Това е свързано с факта, че силите излъчвани от Земята и оказващи влияние на "двойника" са от най-висше естество на остров Ирландия.

Ще кажете: тогава ирландците трябва да са най-добрите хора. Но не по този начин се проявяват нещата във външния свят. Хората се заселват във всяка област на Земята и остават потомци и т.н. Така, човешките Същества не са продукт само на парчето земя, върху което живеят: техният характер може съвсем спокойно да противоречи на влиянията идващи от Земята. Ние не трябва да приписваме развитието им на качествата намиращо се в отделна област от земния организъм: това би означавало просто да се поддадем на илюзии.

Но можем да кажем, повече, или по-малко, както аз казах днес, че Ирландия е съвсем специална земна област и това е един от многото фактори, от които би могло да се прояви плодотворно влияние в обществено-политическите идеи. Ирландия е *един* такъв фактор и за всички тези фактори трябва да се държи сметка в тяхната взаимна връзка. Ние трябва да развиваме наука за човешките взаимоотношения на Земята по този начин. Докато това не бъде направено, обществените дела няма да бъдат истински здравословно организирани. Това, което може да бъде съобщено от Духовния свят трябва да се излее в някои мерки, които се вземат. По тази причина аз съм казвал в публични лекции, че държавниците и други заети с обществени дела трябва да влизат във връзка с тези съобщения, защото само тогава те ще бъдат в състояние да контролират действителността. Но те не правят това, или поне не са го правили досега, така че необходимостта от това остава.

Това говорене, това съобщаване е важното днес в съответствие със задачите на петата Следатлантска епоха, понеже тогава, преди говоренето да доведе до действия, трябва да бъде взето решение така както се вземат решения по отношение на импулсите на физическия план. В стари времена беше различно, тогава трябваше да се използват други методи.

В едно особено време на третата Следатлантска епоха едно братство използва случая да изпрати голям брой колонисти от Мала Азия в Ирландия. Тези заселници дойдоха от областта, в която малко по-късно, през четвъртата епоха, се роди философът Талес. Това бяха същата среда и духовна почва, от която посветените изпратиха колонисти в Ирландия. Защо? Защото те бяха забелязали специалните характерни черти на земя като Ирландия, както е посочено в езотеричната легенда, за която Ви говорих. Те знаеха, че силите, които се издигат от Земята през почвата на Ирландия действуват така, че там хората са слабо повлияни от развитието на интелекта, или егото, или способността за вземане на решения. Посветените изпратиха тези колонисти в Ирландия, много добре знаеха това и са подбрали хора, които е изглеждало да са кармично подходящи да бъдат изложени на такива влияния. В Ирландия и днес още

съществуват потомци на старите емигранти от Мала Азия, за които се предвиждаше, че няма да развият и следа от интелектуалност, или разсъдителна способност, или от способност за вземане на решения, но от друга страна трябваше да проявят в изключителна степен известни специални качества на темперамента.

Така, виждате, че дълго време предварително бяха направени приготовления за мирно тълкуване на Християнството, което евентуално да бъде основано в областта на Ирландия и за славните събития, които доведоха до християнизирването на Европа. Сънародниците на по-късния Талес изпратиха в Ирландия хора, оказали се подходящи да станат монаси, които щяха да работят по описания от мен начин. Подобни планове често са били осъществявани в ранни времена и когато във външната история писана от историци лишени от разбиране /макар те да могат да бъдат достатъчно интелигентни, понеже интелектът днес може да се добие на улицата/ Вие намирате описания на древни колонизации, трябва да бъдете наясно, че зад тях лежи далновидна мъдрост. Те са били ръководени и водени според знанието за това, което е трябвало да се случи в бъдеще и местните характеристики на земната еволюция винаги са били вземани предвид.

Това беше другият начин за внасяне на духовната мъдрост в света. Днес той не бива да бъде поеман от никого, който следва правилната пътека. Да се предписва предвиждане на хората против волята им за подялба на света, би било неправилно. Правилният начин е да се съобщават истинските факти и да се оставят хората сами да определят действията си.

Следователно, можете да забележите, че е имало действителен напредък от третата и четвъртата Следатлантска епоха до днес. И това ние трябва да схванем съвсем ясно. Ние трябва да разберем как този импулс към свобода трябва да проникне всички преобладаващи тенденции на петата Следатлантска епоха. Понеже точно тази свобода на човешкия ум се противопоставя на този противник, за когото Ви говорих вчера - "двойникът", който предружава човека през времето малко преди раждане до смъртта, като точно преди смъртта той трябва да си отиде. Ако някой е под влиянието пряко произтичащо от "двойника", той може да предизвика всякакви неща в тази епоха, които не са в хармония с нея. Тогава не би му било възможно да изпълни задачата си да се бори със злото така, че до известна степен да промени злото в добро.

Мислете точно за всичко това, което действително се крие зад положението на човечеството през петата Следатлантска епоха! Подробните факти трябва да бъдат видяни в истинската им светлина и разбрани. Понеже там, където "двойникът" е много активен, той ще работи против

човечеството. През тази пета Следатлантска епоха хората не са достигнали до състоянието да могат да съдят за фактите правилно: особено през последните три тъжни години съвсем не бяха склонни да си съставят правилни преценки.

Вземете един факт, който изглежда много отдалечен от нашата непосредствена тема. В един голям металургичен завод 10000 тона чугун е трябвало да бъдат натоварени в железопътни вагони. Определен брой работници /75/ са били определени за тази работа и така всеки човек е трябвало да товари по 12,5 тона на ден.

Имаше един мъж на име Тейлър, в който влиянието на този "двойник" надхвърляше нуждите на човешката душа в нашето време. Той пръв попита ръководителите дали не мислят, че един човек може да натовари доста повече от 12,5 тона на ден. Те казаха, че по тяхно мнение един работник може да натовари най-много 18 тона на ден. Тогава Тейлър поиска да му разрешат да направи опити.

Така, виждате, че Тейлър започнал експеримент с човешки същества! Стандартите отнасящи се до машини са били пренесени в социалния живот. Тейлър е искал да разбере дали е вярно, че човек може да натовари най-много 18 тона на ден, както са мислели ръководителите. Той заповядал да се правят почивки изчислени според биологическите показатели, които да бъдат точно толкова дълги, колкото е необходимо човек да възстанови предварително изразходваната енергия. Естествено, оказало се, че резултатите варират според индивидите. Това няма никакво значение, ако се прави с машини /Вие просто вземате средното аритметично/ но то не е подходящо да се прави с човешки същества, понеже всеки индивид притежава свой собствен оправдан капацитет. Все пак Тейлър се постарал да избере тези работници, чиято нужда от почивка отговаряла на изчисленото от него време: останалите просто били изхвърлени от работа. В резултата на това отбраните работници поради пълното възстановяване на енергията им през почивките са били в състояние да натоварят по 47,5 тона на ден.

Тук техниката на дарвиновата теория се прилага към работническия живот: годните продължават - от негодните се отказват. Годни в този случай бяха тези, които с помощта на даваните почивки можеха да натоварят 47,5 тона вместо считаните преди това за максимални 18 тона. По този начин работниците също са били задоволени, понеже са били направени такива огромни икономии, че заплащането е могло да бъде повишено с 60%. Така избраните работници, които се показали годни в борбата за съществуване, са били много доволни. Но негодните може би са гладували!

Това е точно началото на един принцип с важни последици. Такива неща малко се забелязват, защото не ги виждат /както би трябвало да ги виждат/ включени в светлината на великите цели. По този начин ние ще надраснем прилагането на погрешни научни идеи към човешкия живот: но същественият импулс остава. Следната стъпка ще бъде да приложим по същия начин окултни истини, които ще се разкрият в течение на петата Следатлантска епоха. Дарвинизмът не съдържа окултни истини, но неговото приложение за преки експерименти с човешки същества би могло да има ужасяващи резултати. Но ако в него бъдат пренесени окултни истини, както и когато бъдат на разположение, ще стане възможно чрез тях да се постигне огромна власт над хората - дори само чрез непрекъснат подход на "най-годните". Но нещата няма да спрат до тук. Могат да бъдат направени усилия някое окултно откритие да бъде използвано за превръщане на годния във все по-годен и по-годен... и по този начин би могла да се придобие огромна власт за използване на човешки същества - власт право противоположна на добрите тенденции на петата Следатлантска епоха.

Пожелах да Ви дам тези вътрешно свързани примери, за да Ви покажа КАК започват такива далече стигащи намерения и как тези неща трябва да бъдат осветлени от по-висша гледна точка. Следният път ще насочим вниманието си към три-четири велики истини, до които петата Следатлантска епоха трябва да достигне и към това как те биха могли да бъдат зле използвани, ако вместо да бъдат съобразени с правилните тенденции на епохата, те бъдат поставени в служба на "двойника", представен от онези братства, които желаят да поставят друго Същество на мястото на Христос.

ТРЕТА ЛЕКЦИЯ

Днес искам да направя различни коментари по въпроси споменати напоследък и да запълня известни празнини. Ако внимателно следите съвременните тенденции, Вие сте отбелязали чувството, че мислите, впечатленията и импулсите, които продължително време бяха считани за толкова "великолепен прогрес", вече не са способни да ни помогнат да се справим с непосредственото бъдеще. Вчера един от нашите членове ми даде един брой на "Франкфуртер Цайтунг" от миналата сряда, 21 ноември. Там се изказваше един много учен господин ... той трябваше да е много учен, защото е не само доктор по философия, но също и доктор по теология, а също и професор, така че естествено е много умен човек. Той е написал статия, която третира всякакви духовни нужди на

настоящото и в нея се казва:

"Преживяването на форма на съществуване, която лежи отвъд нещата не изисква набожно посвещаване, или религиозна оценка, понеже самото то е религия. Ние се стремим не да почувствуваме и схванем някакво особено съдържание, а великото Ирационално, което лежи скрито зад цялото съществуване ... Всеки, който направи контакт с това, така че да блесне божествената искра, преминава през много важна опитност, която може да бъде наречена първична опитност. Който преживее това единствено нещо, както и всичко, което същата жизнена вълна задвижва, се прониква /да използваме любимия съвременен израз/ с чувство за космично съществуване."

Извинете ме, че прочетох това: цитирах го не за да будя у Вас каквито и да е великолепни идеи, а за да Ви представя едни знак на времето:

"Космическата религиозност се ражда всред нас и колко силно е желанието за това личи от явното разпространение на теософското движение, което се заема с откриването и разбулването на фазите на този живот отвъд сферата на сетивата.

Наистина е трудно да се препънем с всички тези глупави идеи, но ще се съгласите, че статията е забележителна като симптом на времето! Той продължава: "В тази космическа набожност не става дума за мистицизъм, който се отклонява от света ..." и т.н.

Много трудно би било да се открие нещо умно във всичко това, но щом като е написана от мъж с всички тези степени, човек може да предположи, че в нея има някаква интелигентност! В противен случай ние трябва да я приемем като неясно заекване на учен мъж, който е достигнал до смъртния край на собствения си път и сега се чувства подтикван да привлече вниманието към нещо, което със сигурност съществува и очевидно му се представя като не напълно недостижимо.

Няма причина такива забележки да ни задоволяват: преди всичко ние трябва да внимаваме да се оставим те да ни приспиват в удобна дрямка точно, защото пак бе подчертано, от една, или друга гледна точка, че нещо стои зад научно-духовното движение. Това наистина би било вредно. Хората, които пишат по този начин, често са твърде доволни, че са го написали. С тези мъгляви мисли те насочват към нещо което се опитва да си прокара път в света, но те са твърде самодоволни, за да навлязат в сериозното изследване, което Духовната наука изисква. Ни повече, ни по-малко, това трябва да оказва влияние върху човешките умове, ако трябва да се внесе някаква реалност и тенденциите на времето, така че то да бъде оздравено. Разбира се по-лесно е да се говори за това "надигане" на "космическо чувство", отколкото да се обърне сериозно внима-

ние на нещата, които знаците навремето изискват и които трябва да станат известни на човечеството. Но по тази причина ми се струва необходимо да повтора тук забележките, които направих в публичните лекции и които отново особено ще подчертая сега, за различието между изхабените идеи, които ни доведоха до тези времена на катастрофа и идеите, които трябва да обхванат човешките души, ако трябва да се постигне някакъв прогрес.

Древната мъдрост, която е превела човечеството до нашето време, може да породи хиляди конгреси, национални конференции, световни конгреси и т.н., хиляди и хиляди организации могат да се основат: но на нас трябва да ни е ясно, че всички тези конгреси и организации няма да постигнат нищо, ако през тях не протече жизнената кръв на Духовната наука. Това, което липсва на хората днес, е смелостта да се впуснат в действителни проучвания на Духовния свят. Колкото и странно да звучи, ще го кажа - като първа стъпка няма нищо по-необходимо от разпространението на малката брошурка "Човешкият живот в светлината на Антропософията" - в най-широки кръгове. Тогава би се направило нещо, за да се пробуди знанието за връзката между човека и космическия ред. Брошурката привлича вниманието към това знание като посочва в конкретни термини как през годината Земята претърпява промени в състоянието на съзнанието и т.н. Това, което е казано в тази брошурка и в тази лекция е напълно съобразено с нуждите на нашето време. Да се приеме това би значило повече от всичките тези празни приказки за "космическо чувство, надигане" и др.! Аз можах само да Ви прочета това и не мога да се накарам да го повтора - то е дадено по толкова безмислен начин. Това не би трябвало да ни пречи да забелязваме такива неща: те са важни и действителни. Това, което искам да разберете хубаво е, че ние не бива да се заблуждаваме: ние трябва да бъдем абсолютно наясно какво искаме да вършим в името на Духовната наука.

Сега аз отново ще се обърна към факта, че в тази Следатлантска епоха човечеството ще трябва да намира пътища да се справи с големите проблеми на живота, които, в известен смисъл, бяха забулени в мъдростта на миналото. Аз винаги съм привличал вниманието Ви към тях. Един от тези големи проблеми ще бъде да се открие как етерните духовни сили да бъдат поставени в служба на практическия живот. Аз Ви казах, че в тази епоха ние трябва да разрешим проблема как да бъдат пренесени в машините радиациите от човешките мозъчни състояния: Как човешките същества ще трябва да влязат в отношения с една околна среда, която трябва да се механизира прогресивно. Преди седмица Ви посочих колко повърхностно се гледа в някои части на света на тази ме-

ханизация. Дадох Ви пример как един американски начин на мислене се опитва да разпространи царството на машината върху самия човешки живот. Аз Ви разкаж за почивките, които са били използвани, за да направят определен брой работници годни да натоварят, 47,5 тона вместо едно много по-малко количество: това включва просто прилагането на Дарвиновия естествен подбор към човешкия живот.

Когато подобни неща продължават, винаги се намесва желанието да се съедини човешката сила със силата на машините. Би било много погрешно да се противодействува на тези неща. Те няма да отпаднат: те са в ход. Въпросът е единствено в това да... в хода на световната история те ще бъдат извадени на сцената от хора неогоистично осъзнали великите цели на Земната еволюция и желаещи да насочат тези събития към оздравяване на човечеството, или от група хора, които искат да ги използват за свои собствени, или на групите с егоистични цели. Там е въпросът. Въпросът е не какво ще се случи, понеже то непременно ще се случи, а как ще стане - как ще се борави с тези неща. Спояването на човешките същества с машините ще бъде големият и важен проблем на оставалата част от Земната еволюция.

Аз често съм посочвал, дори в публичните лекции, че човешкото съзнание зависи от разрушителни сили. На публичните сказки в Базел аз на два пъти казах, че в нашата нервна система ние винаги сме в процес на умирање. Тези сили на смърт ще стават все по-силни и ние ще открием, че те са свързани със силите на електричеството и магнетизма и със силите действащи в машините. Човек ще бъде способен в известен смисъл да насочи намеренията и мислите си към силите на машините. Ще бъдат открити сили в човешката природа, които са още непознати, сили, които ще въздействуват върху външното електричество и магнетизъм.

Това е единия проблем: съединяването на човешките същества с машините, това е нещо, което ще оказва все по-нарасващо влияние в бъдеще.

Другият проблем е свързан с призоваването на духовни връзки в наша помощ. Това може да бъде направено едва, когато назрее моментът и когато достатъчен брой хора бъдат правилно подготвени за него. Но ние трябва да стигнем до времето, когато ще започнат да действуват духовни сили за управляване на живота що се отнася до болест и смърт.

Медицината ще бъде одухотворена. Тези неща ще бъдат окарикатурени от различни гледни точки, но окарикатуряването само показва какво трябва да дойде. Още веднъж, въпросът е дали с този проблем /както и с другия проблем, за който споменах/ ще се борави или не по егоистичен начин от отделни индивиди и групи.

Третият голям въпрос засяга начините на мислене относно човешкото

раждане и възпитание. Аз Ви разказах колко конгреси на тази тема са вече проведени и как в бъдеще ще бъдат въведени материалистични форми на науката, които да влияят на възпроизвеждането и връзката на мъжа и жената. Тези неща показват голямото значение, което се придава на този процес на възпроизвеждане и развитие. Лесно може да възникне въпросът защо тези, които притежават правилното знание по тези въпроси не го прилагат.

За в бъдеще ще се изясни достатъчно какво е положението на нещата по отношение на това приложение и кои са силите, които дори сега се противопоставят, например, на финансирането на одухотворената медицина, или на одухотворения икономически живот. В настоящия момент, всичко, което може да бъде направено, е да се говори за тези неща, докато хората /искам да кажа тези от тях, които са готови да ги приемат неогоистично/ ги разберат в достатъчна степен. Има хора, които мислят, че те вече са достигнали достатъчно далече, но много спънки изникват от обстоятелствата на днешния живот. Тези обстоятелства ще бъдат превъзможани по правилен начин само, ако разбирането отива все по-надълбоко и ако поне засега се въздържим от постигане на практическото приложение в по-голям мащаб.

Нещата са се разбили по такъв начин, че някой може да каже: малко се знае за всичко, което стои зад старите атавистични търсения, когато продължават до 14 и 15 век. Хората разказват много за старата алхимия: понякога те напомнят за създаване на хомункулус и т.н. Но повечето от тези приказки пропускат целта. Ако хората разберяха какво е било казано за сцената с хомункулуса във "Фауст", например, те биха били по-добре информирани: но същественото е, че от 16 век насам над тези въпроси беше спусната мъгла. Те бяха оттеглени в задния план на човешкото съзнание.

Преобладаващият тук закон е законът, който управлява ритмичната смяна на будното състояние и сън при човека. Точно както човек не може без сън, човечеството не може да мине без съня по отношение на духовното знание, с който е белязан целият период от 16 век насам. Човек трябваше да заспи за духовното, за да може то отново да се появи в нова форма. Тези необходимости трябваше ясно да бъдат видяни, но без да позволяваме те да ни потискат. Ние трябва ясно да схванем, че времето за пробуждането е дошло сега, че ние трябва да изиграем ролята си в него, че често събитията изпреварват нашето знание и че ние няма да разбираме случващите се край нас събития, ако не искаме да овладеем знанието и да действваме в съответствие с него.

Многократно съм Ви говорил, че някои групи работят езотерично с

направлението, което Ви посочих. Най-напред беше необходимо практикуването на някои форми на знание /днес наричани с толкова неразбраните думи, като алхимия, астрология и др. /да бъде преустановено, така че хората вече да не бъдат в състояние да различават душевния елемент във външната природа и определено да бъдат върнати назад към себе си. И за да могат да разбудят своите вътрешни сили, някои неща трябваше да се появят като абстракции. Сега тези неща отново трябва да приемат конкретна духовна форма.

През последните векове три идеи възникнаха постепенно в абстрактен вид. Те бяха наименовани неправилно от Кант и правилно от Гьоте. Кант ги нарече Бог, Свобода и Безсмъртие. Гьоте ги нарече Бог, Добродетел и Безсмъртие. Ако надникнем в това, което се крие зад тези три думи, намираме, че същите думи се разбират абстрактно от съвременния човек /а са се разбирали/ и по-конкретно /но също така и по-материалистично в стария атавистичен смисъл/ до 14, или 15 век. Бяха произведени експерименти в стария стил: алхимиците се помъчиха да наблюдават процесите, в които работата на Бога би могла да се види. И те се опитаха да произведат философски камък.

Зад всички тези неща стои нещо конкретно. Философският камък трябваше да направи човека способен да стане Добродетелен, но това беше мислено и в по-материален смисъл. То трябваше да доведе до изпитване една опитност на безсмъртие: да бъде поставен човек в такава връзка с космическото цяло, че той в себе си да изпита това, което лежи отвъд раждане и смърт. Всички мъгляви идеи, с които хората днес се опитват да схванат тези неща, вече не отговарят на действителни намерения, намерения, каквито те са били тогава. Всичко стана абстрактно и съвременните хора говорят за абстрактни идеи. Те искат да разберат Бога посредством абстрактна теология, Добродетелта също като нещо абстрактно - колкото и по-абстрактно, толкова повече хората го харесват. И същото е и Безсмъртието: размишлението се обръща към въпроса какво в човека може да бъде безсмъртно. В първата си лекция в Базел аз казах, че този вид знание, което под името философия се занимава с въпроси като безсмъртие е изнурен, недохранен вид знание. Това с просто друг начин за описание на абстрактните термини с които тези въпроси се осветляват.

В някои западни братства, обаче е запазена връзка със старата традиция и са направени усилия тя да се използва за егоистични интереси на групата. Време е да се привлече вниманието към този неща. Разбира се, ако от западен източник се каже нещо за Бог, Добродетел, или Свобода и Безсмъртие, думите са употребени в абстрактен смисъл, но в кръга на

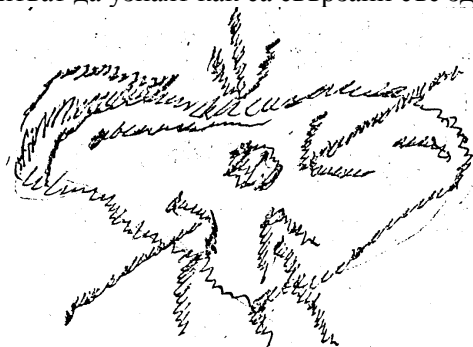
посветените много добре се знае, че всичко това не е просто абстрактна спекулативна употреба. Що се отнася до тях самите, те търсят нещо много по-конкретно зад тези абстрактни формули и в собствените им школи тези термини са съответно преведени. Бог се превежда със Злато и се прави усилие да се достигне до онова, което се крие зад тайната на златото, както може да бъде наречена. Защото златото, представителят на слънчевата светлина в земната кора, всъщност крие в себе си една важна тайна. Златото се намира в същото материално отношение към другите вещества, както мисълта на Бога към останалите мисли. Единственият въпрос е какво е сторено с тази тайна.

Това е свързано с егоистичната употреба на тайната на раждането и тук се търси истинското космично разбиране. Такова едно разбиране е било заменено за съвременните хора с чисто земно разбиране. Ако някой иска да изследва, например, как се развива ембрионалната жива клетка на животно, или човек, той я изучава през микроскопа и се занимава само с това, което стои там непосредствено под лещите му. Но това далече не е цялото нещо. Ще се разбере /и някои групи са вече много близко до това/, че работещите сили не се съдържат в клетката, а идват от Космоса и неговите съзвездия. Когато семето за живот се събужда, то го прави понеже живото същество, което е подслонило семето, е получило сили, космични сили, от всички страни на Космоса. И когато се извършва оплодяването, резултатът зависи от това кои космични сили активно участвуват в този процес.

Едно нещо, още не видно, ще бъде разпознато. Днес се смята, че ние имаме живо същество, кокошка, да речем. Когато в кокошката се появява за живот ново семе, биологът проучва как яйцето излиза от кокошката: той търси вътре в самата кокошка силите, които причиняват растежа на семето. Това е безмислица. Яйцето не израства от кокошката: кокошката е просто субстрат за това. Силите на растеж работят от Космоса върху почвата, която е била подготвена в кокошката за зараждането на яйцето. Днес биологът, счита, че всички съответни сили могат да бъдат намерени в полето на микроскопа му. В действителност, това, което той вижда там зависи от звездните сили работещи заедно по определен модел в дадена точка. Когато открием космичното в тази точка, тогава за първи път ние ще сме достигнали до реалността и истината: космичното цяло е това, което извиква яйцето в кокошката.

Всичко това е свързано по-специално с тайната на Слънцето и казано със земни термини - с тайната на златото. Днес аз мога да Ви дам само схематично указание за него: тези неща ще се изясняват все повече с течение на времето.

Когато в подобни школи се обсъжда "добродетелта", наричат я просто "здраве" и се опитват да узнаят как са свързани със здравето и болестта

в човека космическите съзвездия. По този начин те успяват да познаят особените земни вещества, течностите и други подобни, които на свой ред са свързани с болестта и здравето. Ние ще бъдем свидетели как се развива възходящо от известно направление една по-материална форма на медицинско знание, но тя ще почива на духовна основа.

Оттам също ще се разпространява идеята, че човек не може да стане подобър като учи всякакви видове естетически принципи, а като поглъща мед, например, под еди кое си съзвездие и арсеник под някое друго. Можете да си представите как подобни идеи могат да бъдат използвани от егоистични групи за засилване на собствената им власт. Те трябва само да възпрепятствуват другите да придобият това знание и това ще бъде най-доброто средство за владееене на голям брой хора. Те не ще се нуждаят от говорене за тези неща: ще бъде достатъчно да подхвърлят някоя нова мръвка. После ще намират удобен случай за това като най-напред я подправят по подходящ начин и ще са постигнали целта си, когато тези новости бъдат приети в материалистична светлина. Ние ще трябва само да помним, че тези духовни потенциални сили са скрити във всяко материално нещо. Само този, който знае, че в действителност там няма нищо материално, а има само духовно - само той ще проникне зад тайните на живота.

Подобни усилия се правят от същата посока, да се постави въпроса за безсмъртието в материалистична рамка и това също може да бъде сторено като се използват космическите съзвездия. Този метод, разбира се, не отрича безсмъртието, което е обект на толкова спекулации, а едно безсмъртие от друг вид, а именно, като се създава една братска ложа, после /поне дотогава, докато животът може да бъде продължаван чрез работа над физическото тяло/ се правят приготовления за подлагане на душата на такива експерименти, че тя да бъде способна да остане в ло-

жата след смъртта, така че да прибавя силите си към силите, с които ложата разполага. В тези кръгове, безсмъртието се нарича просто "удължаване на живота".

Разбира се, могат да се видят външни знаци на всичко това. Не зная дали някой от Вас е забелязал една книга, която също дойде от Запад и причини известно раздвижване за известно време: тя се наричаше "За безмислието на смъртта". Всички тези неща се движат в една и съща посока. Те са още в началото си, понеже всичко скрито зад тях се дължи напълно в езотерична тайна, от егоистични групи. Но тези неща са възможни наистина, ако бъдат оцветявани материалистично: ако абстрактните идеи за Бог, Добродетел и Безсмъртие се превърнат в конкретните идеи за злато, здраве и продължаване на живота и ако това, което нарекох - големият проблем на петата Следатлантска епоха, се използва за целите на някои егоистични групи. Виждате ли, това "космично чувство", за което ученият професор и доктор по теология говори, винаги е било широко представено на хората /и често за нещастие, в егоистичен смисъл/ за космическо знание. От векове науката е приковала поглед в земните процеси и е игнорирала всички най-значими явления идващи отвъд Земята, но точно в нашата пета Следатлантска епоха тези извънземни сили от Космоса ще бъдат използвани.

И точно както за един ортодоксален професор по биология е от основно значение да притежава най-мощния подходящ микроскоп и най-ефикасните лабораторни методи, така в бъдеще, когато науката бъде одухотворена, ще бъде от най-голямо значение дали някои процеси се извършват сутрин, или вечер, или по обяд и дали на това което е било направено сутринта е позволено да му се въздейства по-нататък, чрез една вечерна дейност, или пък, дали космичните влияния се прекъсват, парализират от сутринта до вечерта. Процеси от този род по необходимост ще бъдат изяснени и ще вървят по реда си. Естествено, много вода ще протече под мостовите преди професионалните катедри и лаборатории, сега организирани в чисто материалистична линия, да бъдат предадени в ръцете на духовните учени, но това заместване трябва да стане, ако човечеството не трябва да затъне в по-нататъшен упадък. Например, ако е въпрос да се постъпи добре и непосредственото бъдеще, съществуващите лабораторни методи трябва да дадат път на методи, при които известни процеси да бъдат извършвани сутрин и прекъсвани през деня, така че космическото течение да минава през тях вечерта и пак да бъде ритмично възпирано сутринта. Така процесите биха поемали своя ход: някои космически въздействия винаги ще трябва да бъдат прекъсвани през деня и в тях ще бъдат внасяни космическите сутрешни и вечерни процеси.

За това биха били необходими различни мерки. Трябва да схванете, че ако човек не е в състояние да извършва някаква обществена дейност по отношение на тези неща, всеки, който може, трябва да говори за тях.

Обаче, точно както златото, здравето и продължаването на живота са поставени на мястото на Бога, Добродетелта и Безсмъртието, така от същата посока ще бъдат направени усилия да се работи не със сутрешните и вечерни процеси, а с други. Миналата седмица Ви разказах как ще бъде направен опит да се отстрани Импулса на Мистерията на Голгота, докато за Запада друг импулс, нещо като Антихрист, успее да се вмъкне: а от Изток ще се направи опит да бъде парализирана през 20 век проявата на Христовия Импулс като се отклони вниманието от идващия етерен Христос.

Тези, които ще са заети да представят един Антихрист за действителния Христос ще се опитат да използват нещо, което работи чрез материалните сили, но в действителност може да работи духовно. Освен това те ще се стремят да използват електричеството и земния магнетизъм, за да въздействуват навсякъде по света. Аз Ви показах как земните сили се надигат в това, което нарекох човешки "Двойник", тази тайна ще бъде открита. Американска тайна ще бъде да използват земния магнетизъм с неговата двойственост север-юг и по този начин да изпращат по Земята направляващи сили, които ще имат духовни последици. Погледнете магнитната карта на Земята и я сравнете с това, което Ви говоря сега. Наблюдавайте къде магнитната стрелка се отклонява на изток и на запад и къде не се отклонява. Аз мога само да Ви загатна за всичко това. От определено направление на Небето, непрекъснато действуват духовните Същества и те трябва да бъдат поставени в служба на Земята и понеже тези Същества работещи от Космоса могат да използват за посредник тайната на земния магнетизъм, за някои егоистични групи ще бъде възможно да застанат зад тази тайна и да извършат много неща свързани със златото, здравето и продължаването на живота. На тях ще им бъде необходимо само да засилят своята колеблива смелост - а в известни кръгове това ще бъде сторено доста охотно!

От Изток ще бъде направено усилие да се засили това, което вече обясних: да се поставят в служба на Земята Същества, които работят от противоположната страна на Космоса. В бъдеще ще се извърши голяма битка. Човешката наука ще се протегне навън в космичното, но ще се опита да отиде там по различни пътеки. Задачата на добрата, здравословна наука ще бъде да открие известни космични сили, които да достигнат Земята чрез сътрудничеството на два космични потока, потоците на Риби и Дева. Ще трябва да се открие голямата тайна за това как

влиянието, което работи откъм Риби като слънчева сила се обединява с влиянието работещо откъм Дева. Ще бъде за добро, когато се открие как сутрешните и вечерните сили от двете страни на Космоса могат да бъдат поставени в служба на човечеството. /Виж диаграмата в края на лекцията/.

Тези сили обаче, ще бъдат изтласкани встрани /изместени/ от онези, които се опитват да постигнат цялата своя цел чрез полярната двойственост на положителни и отрицателни сили. Силите, които дават възможност на духовното да протича към Земята с помощта на положителен и отрицателен магнетизъм идват от Близнаци: те са силите по пладне. В древни времена се знаеше, че в това са замесени космични влияния, а днес дори екзотеричните учени съзнават, че по един, или друг начин зад Близнаци в Зодиака лежи положителен и отрицателен магнетизъм. Целта ще бъде да бъде парализирано всичко, което би могло да се спечели чрез откриването на истинската полярност в Космоса - да бъде материализирано по материалистичен, егоистичен начин посредством силите, които протичат специално от Близнаци и могат изцяло да се поставят в служба на човешкия "Двойник".

Други братства, заети преди всичко с това да отвличат вниманието от Мистерията на Голгота, ще се опитат да използват двойствеността на човешката природа - двойственост, която в наше време обхваща човека като единство, но включва в него и неговата нисша животинска природа. В известен смисъл човешкото същество действително е Кентавър: неговата човешка природа почива на нисшата му животинска природа в астралната и форма. Това влияние заедно с двойствеността в човека поражда двойственост на сили. Тази двойственост на силите ще бъде използвана по специално от някои егоистични братства, главно от към Индия и Изтока, за да заблуди Източна Европа, чиято задача е да направи подготовката за шестата Следатлантска епоха. И това ще бъде направено с помощта на силите въздействащи от Стрелеца.

Дали човечеството да завладее Космоса по неправилния двоен път, или правилно по единичния път - това е въпросът, който стои пред него. От това ще дойде истинното обновление на астрологията, която в старата си форма е атавистична и не може да просъществува. Мъдрите Същества от Космоса ще влязат в борбата - едната страна ще използва сутрешните и вечерните процеси по начина, който посочих: Западът ще предпочита обедните процеси, като ще прогони сутрешните и вечерните: а Изтокът ще предпочита среднощните процеси. Хората вече няма да произвеждат веществата на базата само на химическото привличане и отблъскване: те ще знаят, че различни вещества съответно на това, дали са

направени сутрешни и вечерни процеси, или в обедни и среднощни. Ще се знае, че такива вещества действуват по съвсем различен начин на троицата Бог, Добродетел и Безсмъртие - златото, здравето и продължаването на живота. Когато силите на Риби и Дева действуват съвместно /в сътрудничество/, нищо лошо не може да се случи. Хората ще постигнат нещо, чрез което механизмът на живота ще се отдели, в известен смисъл от самия човек, но няма да допуска никаква власт, или господство на една група над друга. Космичните сили спускащи се от тази посока ще създават забележителни машини, не само такива, които ще облекчат човека в работата му, понеже те ще притежават известна интелектуална сила в самите себе си. И Духовната наука, която самата се простира към космичното, ще трябва да се погрижи за всички тези големи изкушения идващи от тези машини-животни, създадени от самия човек, да не им бъде позволено да упражняват вредно влияние върху него.

По отношение на всичко, това основното е хората да се подготвят за него като не гледат на реалностите като на илюзии и достигнат до истински духовен мироглед и разбиране на света. Да се виждат нещата такива, каквито са - много зависи от това! Но ние можем да ги видим такива, каквито са единствено, ако можем да постигнем идеите на Духовната наука да въздействуват върху действителността. През останалата част от земното съществуване мъртвите активно ще сътрудничат в най-висока степен и въпросът ще бъде в това КАК ще сътрудничат. Тук преди всичко, възниква голямото различие. От една страна поведението на хората на Земята може правилно да води сътрудничество на мъртвите по такъв начин, че мъртвите да са дейни по собствен импулс, импулс идващ от Духовния свят, в който самите мъртви преживяват своите опитности. Но от друга страна ще бъдат направени много усилия мъртвите по изкуствени начини да се вмъкнат в човешкото съществуване. По косвен път чрез Близнаци мъртвите ще бъдат въведени в човешкия живот така, че човешки вибрации ще минават през механизма на машините и ще продължават да трептят там по съвсем определен начин. Космосът ще придава движение на машините по косвен път, който посочих.

Така, същественото ще бъде, когато възникнат тези проблеми, да не бъдат прилагани към тях неправилни методи, а свободно да се прилагат само онези елементални сили, които принадлежат на природата и трябва много да се внимава да не се вкарат неправилни сили в царството на машините. В тази окултна област човешкият елемент не трябва да се свързва с машините по този начин, по който дарвиновата теория за естествения подбор се прилага, за да се определя работния капацитет на човешките същества по начина, за който Ви дадох пример миналата

седмица.

Аз направих тези забележки /те явно няма да изчерпят темата за толкова кратко време/ с надеждата, че Вие ще медитирате върху тези неща и ще се опитате да построите мост между тях и всички онези опитности в живота, с които човек може да се срещне особено в това трудно време. Вие ще видите как нещата стават ясни, ако ги съзерцавате в светлината идваща от мисли като тези, които Ви представих. Действителният проблем не е в това, че в наше време известни сили и съзвездия от сили са застанали един срещу други, както винаги говорим във външния екзотеричен живот. Действителният проблем е съвсем друг. Въпросът е в това, че един вид воал се разстила върху истинските импулси, които са в действие. Някои човешки сили се предназначават за спасяване на нещо за самите тях - какво е то? Тяхната цел е да поемат в Ариманово-Луцифоров смисъл импулсите, които бяха оправдани по време на Френската революция и бяха също така представлявани от някои окултни школи, така че да се запази формата на обществото, която всички мислят, че е преодоляна от края на 18-ти век.

Днес сили, по-специално, стоят една срещу друга: силата представляваща началото, което беше преодоляно към края на 18-тото столетие и силата представляваща новото време. Разбира се, преобладаващото мнозинство от хората инстинктивно са привърженици на новото време. При все това, представителите на старите импулси от 18, 17 и 16 век трябва да бъдат съединени по изкуствен начин със силите излизаци от някои братства, които работят за групови егоистични /цели/ сили. Днес, най-ефективният принцип за разпространение на власт върху толкова много хора, колкото е необходимо, е принципът на икономическата зависимост. Но това е само инструмент: действителното нещо е съвсем различно. Действителният въпрос Вие можете сами да разберете от различните загатвания, които съм правил. Икономическият принцип е свързан с всяко нещо, което се стреми да привлече голям брой хора по целия свят в един вид армия в служба на тези принципи.

Това се силите, които се противопоставят една на друга. И това показва кое е нещото, което действително се бори в света днес. На Запад се намира принципът, който наистина е вкоренен в 18, 17 и 16 век, по който минава незабелязан, понеже се облича в революционни и демократични фрази. Той ги носи като маска и по този начин се стреми да спечели, колкото е възможно по-голяма власт за себе си. Тези усилия са резултатни, ако, колкото се може повече хора не се напрягат да видят нещата такива каквито са и в тази област си позволяват да бъдат приспивани отново и отново от заблудението, че днес войната се води между Атлан-

тата и силите на Централна Европа.

В действителност няма такава война: единственото като се преодолее това заблуждение, може да се стигне до действителната борба, но върху нея може да бъде хвърлена известна светлина само, ако се разглежда в тази линия, за която по някои съображения, аз намеквам. Ние би трябвало да направим усилия поне да не вземаме заблужденията за действителност: така постепенно заблудата ще бъде разпръсната дотолкова, доколкото ще е нужно. Преди всичко ние трябва да се стремим да виждаме тези неща обективно, такива, каквито са.

Ако обедините всичко, което казах, ще видите, че една на пръв поглед случайна забележка, която направих по време на тези лекции, всъщност изобщо не е случайна. Когато цитирах онова, което Мефистофел е казал на Фауст: "Виждам, че Вие познавате Дявола" /ние разбира се, не би трябвало да казваме това за Удроу Уилсън/, това в никакъв случаи не беше случайна забележка: тя би могла да хвърли ярка светлина върху сегашното положение. Ние наистина трябва да гледаме тези неща обективно, без симпатия и антипатия: преди всичко, трябва да можем да разберем колко много неща тук специално зависят от положението и от способностите на индивида, понеже зад индивидуалните способности често стои нещо съвсем различно от онова, което е скрито зад положението в обществото. Попитайте се без предубеждение - колко би струвал мозъкът на Удроу Уилсън, ако той не беше президент на Съединените Щати? Преценете какво би било, ако този мозък имаше съвсем друго положение: тогава биха се разкрили индивидуалните му способности! /Положението има значение/.

Нека сега да говоря абстрактно и радикално, разбира се, без да обсъждам подробно отделния случай, който споменах - в неутрална страна това не би било подходящо. Ако вземете кой да е индивидуален мозък, може да бъде показателно да се запитате дали той струва нещо, понеже е осветен, или активизиран от някоя особена духовно-душевна сила /дали притежава този вид духовно значение, за който Ви говорих тук/, или не струва повече от теглото си измерено на везните.

Днес, в очите на хората всичко това е гротескно, но това гротескно започва да изглежда очевидно, ако някои неща трябва да бъдат отклонени от едно нездравословно течение и вкарани в друго здравословно. И какво добро има непрекъснато да се говори за това? Вие трябва да разберете, че няма смисъл от глупави приказки за "космическа религиозност", или "колко е силен копнежът към нея", или за "Движението, което цели откриването и разкриването на кръговрата на живота зад сетивата" и т.н. Всичко това само забулва в мъгла нещата, които трябва ясно

да бъдат изнесени в света и би трябвало преди всичко да бъдат внесени като практически морално-етични импулси в човешкия живот.

Аз мога само да Ви дам указания. Оставям Ви да строите върху тях собствената си медитация. Аз говорих афористично в много отношения. Но Вие ще имате възможност да извлечете много неща от връзките показани на тази рисунка на Зодиака, ако истински използвате като тема за медитация.

